

2009
JÚNIUS

140 FT

Pönkösi
pontyok az
Őzetanyárról

Villantó

A Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetségének lapja

www.villantomagazin.com

Küldöttközgyűlés	(3. o.)
Horgásztáborok	(4-5. o.)
Orsódoktor	(6. o.)
Keskeny Holt-Tisza	(7. o.)
Versenyek	(8-9. o.)
Halak érzékszerveinek...	(10-11. o.)
A feltolós úszó	(12-13. o.)
A küsz	(14. o.)
Receptek	(15. o.)

Versenyek

A verseny szakbizottság februári ülésén megbeszélte és elfogadta azokat a szempontokat, melyek alapján úgy gondoltuk, hogy a sűrített versenyprogram nem fog a minőség rovására menni és találkozni fog a versenyhorgászatot szerető és művelő horgásztársak elképzelésével. Visszatekintve az elmúlt időszakokra és az eddig megrendezett versenyekre, úgy érezzük, jól döntött a bizottság, mely döntést igazolják a jó kedvben, jó hangulatban lezajlott versenyek. **/8-9.**

Küldöttközgyűlés 2009

A megyei horgász szövetség soros közgyűlését 2009. április 18-án tartotta a szokásos helyen, Nyíregyházán a Start Vállalat ebédlőjében.

A közgyűlés határozatképes volt, a 76 fő küldöttből jelen volt 44 fő. Dr. Maleczky Imre elnök úr kö-

szöntötte a megjelent küldött horgásztársakat, és külön üdvözölte a közgyűlés vendégeit, a Szabolcsi Halászati Kft. ügyvezetőjét, Radóczy Jánost, a Kelet Magyarország munkatársát, Dankó Mihály újságíró és a Kölcsény Televízió munkatársát, Horváth Lajos operatort.

25 mázsa
horogérett
pontyot
(az összes
pénzes
ponty)
telepített
horgász-
táiba a
kisvárdai
DSHE

A Korzó Üzletházzal szemben, (a megyei horgász szövetség közvetlen szomszédjában) a

**Galéria Üzletházban földszinti,
45 m²-es üzlethelyiség
hosszabb távra kiadó,**

45 ezer forint + 110 ezer forint rezi költség megfizetése mellett.
Korlátozás: horgászbolt nem üzemeltethető!

Továbbá a

**Dózsa György út 9. szám alatt
(KIOSZ székház) I. emeleti 48 m²-
es irodahelyiség eladó!**

Érdeklődni napközben a horgász szövetségnél,
a 42/411-372-es telefonszámon.

Nyugdíjas jegy

Horgászok figyelem!

A megyei horgász szövetség a kezelésében lévő Keleti-főcsatornára és a tanyagmatolcsi Holt-Szamos víztározóra kedvezményes felnőtt éves területi engedélyt bocsát

ki (60 év felettiük számára) a felmerült igények alapján. Az engedély ára a Holt-Szamoson: 9 000 Ft, a Keleti-főcsatornára: 6 000 Ft. Napi kifogható mennyiség: 2 db nemes hal, 5 kg egyéb hal.

A napokban nyitotta meg kapuit a nagykállói Kálló tó, ahol egy ponytokban és más halakban gazdag (3 HA) napijegyes és, 14 faházzal ellátott (18 HA) bojlis tó várja az érdeklődőket. Képünkön a nádudvari vendégek.

VERSENYFELHÍVÁS

Tisztelt Horgásztársak!

A Császárszállás Horgász Egyesület 2009. június 20-án házi horgászversenyt rendez.

A verseny helyszíne előreláthatólag (a nevezések függvényében) az oláhréti tápcsatorna, ahol egyenlő feltételekkel tudunk leülni. A végleges helyszínt a Kelet-Magyarországban és a www.villantomagazin.com honlapunkon, valamint Császárszálláson hirdetőtábláinkon megtalálhatják majd.

Nevezési határidő: 2009. június 10. a szövetség irodájában sze-

mélyesen, vagy postai úton, a nevezési lap kitöltésével lehet. A helyszínen nevezést nem tudunk elfogadni! Nevezési díj nincs!

Verse ny program:

7.00–7.30: Gyülekező az Oláhréti tápcsatornánál

7.30–8.00: Pálya elfoglalás, etetés

8.00–11.00: Verseny

11.30: eredményhirdetés

12.00: ebéd (az egyesület szervezésében)

A versenyen (1 bot, 1 horog) úszós és fenekező készséggel lehet horgászni! Etetőanyag-korlátozás nincs!

Mindenkit szeretettel várunk: A Vezetőség

Gyermeknap horgászversenyt rendeztek Tiszadadán

A Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetségének megbízásából kiadja a Fego Plusz Bt.

Szerkeszti:
a szerkesztőbizottság

Felelős kiadó:
Dr. Maleczky Imre
és Fesztory Sándor

Szerkesztőség címe:
4400 Nyíregyháza, Dózsa Gy. u. 23. sz. földszint 10.
Telefon: (42)411-372.

ISSN 1785-8607

www.villantomagazin.com
villanto@villantomagazin.com

Nyomás:
Tóth Imre, Nyírtelek

NYÍLT LEVÉL

az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósághoz

Alulírott Fesztory Sándor, a Sporthorgász Egyesületek Sz.-Sz.-B. megyei Szövetségének ügyvezető igazgatójaként az alábbiakban fordulok Önhez:

A Kelet-Magyarország 2009. március 13-i számából értesültünk arról az állásfoglalásról, amit Igazgatóságuk adott ki a tiszalöki Vízi Erőmű 200 méteres körzetére vonatkozó horgászati tilalomról!

A horgásztársadalom jelentős részét érintő kérdés indoklásában álláspontom szerint olyan szakmai érveket nem sikerült felsorakoztatni, amelyek alaposan indokolnák a tilalom fenntartását a jelenlegi formájában. Azon indokok, hogy a 200 méteres körzetben történő horgászat balesetveszélyes a horgásztársadalom részéről, nem elfogadható (és más hatóságok részéről sem alátámasztott!) hiszen nincsen róla tudomásunk, hogy az elmúlt 10 évben akár 1 baleset is történt volna olyan horgászok körében, akik a horgászat etikai, morális, írott és íratlan szabályokat betartva hódolnak szenvedélyüknek.

A tiltott terület 200 méterben történő megjelölése azért is felvethet szakmai kérdőjeleket, mert semmilyen fizikai határvonal nem választja el a tiltott területet attól a területtől, amelyen már szabad a horgászat. Ilyen megfontolásból felmerül annak a kérdése, hogy mennyivel van nagyobb balesetveszélynek kitéve az a horgász, pl.: aki 199 méterre horgászik attól a horgásztól, aki teszi ezt 201 méterre?

Tudomásom szerint a kulturált és a fenti keretek között partról történő horgászat sem a rendőrhatalóság, sem a helyi önkormányzat (mint I.fokú szabálysértési hatóság) sem a halászati hatóság, sem a vízterület hasznosítója részéről nem ütközik akadályokba, így a tilalom jelen formában történő fenntartása teljes egészében Igazgatóságukon múlik!

Szeretném, ha Igazgató Úr mérlegelné a fentieket Magyarország és a térség jelen gazdasági helyzetének figyelembe vételével is, hiszen turisztikai szempontból, valamint a horgászat mikrogazdaságra gyakorolt jelentősége miatt is a tiltás fenntartása jelentős bevételkiesést, elmaradást okozhat Tiszalök, a tiszalöki üdülőövezet részére!

Kérem, a fenti indokaim alapján a tilalom fenntartásának az ésszerűség és az emberiség elvén történő felülvizsgálatát, az általunk még nem ismert szakmai indokok, érvek megismerésének a lehetőségét, akár a sajtó útján!

Nyíregyháza, 2009. március 17.

Szíves megértését megköszönve, és levelem pozitív elbírálásában bízva:
Horgászüdvözlettel: Fesztory Sándor ügyvezető igazgató

A tárgyban 2009. május 19.-én az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Hatóság az érintetteket bevonva a Tiszalöki Vízlepcső üzemi területére vonatkozó horgászati hasznosítással kapcsolatos egyeztetést hívott össze.

A megbeszélés eredménye az alábbi lett:

A jelenlévők elfogadták, hogy a Tisza jobb-parti al-és felvízi, valamint a Tisza bal-part felvízi 200 m-es területén és a teljes vízfelületen a hajózási szabályok melletti hajózási tevékenység kivételével bárminemű tartózkodás tilos.

A bal-parti kérdéses, alvízi 200 m-es területre vonatkozóan, elfogadták, hogy az üzemi területen belül, a lekerített körmőlő (amely a Vízlepcső tengelyétől számított 50 m-es távolságnak felel meg), területén illetéktelenek nem tartózkodhatnak, horgászati tevékenység nem folytatható.

Javaslatként hangzott el, hogy a körmőlő alatti üzemi területen mindennemű felelősség átvállalása mellett kizárólag a horgász engedéllyel rendelkezők tartózkodhatnak. Az erre vonatkozó szabályozási kérdések és felelősség átadási lehetőségek jogi megoldását meg kell keresni.

Előzőeknek megfelelően szükséges, hogy a Szabolcsi Halászati Kft keressen jogi lehetőséget arra, hogy az üzemi területen belül horgászengedéllyel tartózkodó személyek bárminemű balesete károkozása felelősségét viseljék. Ha van ilyen lehetőség, az további egyeztetést igényel, melyhez a vízügyi szervezet, irányító szerveinek és az érintett hatóságok engedélyét is ki kell kérni.

Ennek a folyamatnak a lezárásáig azonban az ÉKÖVIZIG kénytelen fenntartani korábbi álláspontját az üzemi terület lehatárolására és az üzemi területen végzett tevékenység végezhetőségére vonatkozóan.

**ÉKÖVIZIG
Miskolc**

Tanácskozott a küldöttközgyűlés

Fesztőry Sándor beszámolt az elmúlt közgyűlés óta eltelt munkáról. Ismertette a 2008. évi zárszámadást, vagyonmérleget, és a 2009. évi munkatervet és költségvetést.

A hozzászólók közül Kis Lajos dícséretesnek minősítette a 2008. évi munkát, különösen azt a tájékoztatást, amit a szövetség az egyesület irányába végez, hogy az APEH, a Nyugdíjfolyósító, stb. szervek felé mindig pontos jelentéseket, bevallásokat tudjanak adni. Hiányolta viszont a munkaterv bővebb ismertetését, több pályázati lehetőségek megismertetését az egyesületekkel, és hangot adott azon gondolatának, hogy tartalmasabb és jobb legyen a telepítés a szövetségi vizekbe.

A következő hozzászóló Nagy Csaba (Kis Sügér HE Mátészalka) azt kérdezte, hogy a Holt-Szamosból kiszedett rengeteg törpeharcsa értékesítése hogyan történik, mert nem hallott róla a beszámolóban.

Fesztőry Sándor a kérdésre válaszolva elmondta, hogy a törpeharcsa kiszedésére vállalkozók jelentkeztek, akik kiszedik, elszállítják és értékesítik. Mi annak örülünk, ha van erre vállalkozó, ezért nem szoktak fizetni.

Dr. Bihari Károly „vesszőparipájára”, a fogási napló rapszodikus leadására hívta fel a figyelmet. Elmondta, hogy minden vízkezelőnek fogási naplójával kellene ellátnia a horgászt. Az államat is becsapjuk így a statisztikát illetően.

Virág Imre a MOHOSZ és a Környezetvédelmi Minisztérium oklevelét adta át a „tisza víz, rendezett vízpart” pályázatán sikeresen részt vevő egyesületeknek: a Bújtosi Horgász és Természetvédő Egyesület küldöttjének, és a nagyhalászi Rétközi Horgász Egyesület küldöttjének.

A beszámolóhoz – a jövőre nézve – javasolta, hogy a szövetségi vizek halasítása külön-külön, vizenként szerepeljen, nem egyben az egész. Továbbá hangot adott annak a véleményének, hogy nem feltétlenül kell a szövetségnek vízzel gazdálkodnia, oda lehet adni az egyesületeknek, akik esetleg jobb gazdái lehetnének. Továbbá arról szólt még, ha szabálytalanságot tapasztalunk a vízparton, merjünk lépni, sőt erkölcsi kötelességünk is, lehet az állatkinzás, lopás, stb.

Banu László ezt a gondolatot folytatva elmondta, hogy kéne egy megállapodás a vízkezelők között, hogy eljárássunk egymás vizen, tudniillik, mire megjönnek a helyi halőrök, a szabálytalankodók sorra eltűnnek. Ez jellemző a Tiszán és Szabolcsveresmarton is. Felajánlotta, hogy szívesen segítenének ő és egyesületének azon tagjai, akik vizsgázott halőrök, csak kapjanak a Halászati Kft.-től erre megbízást, mert nagyon irritálja ez a magatartás.

Radóczy János örömmel nyugtázta a felajánlást.

Turkó Sándor kérte a küldötteket, hogy jobban figyeljenek oda az időben kiküldött levelekre, és juttassák el az illetékes versenyfelelőshöz, ne „iktassák” a fiókba. Örömmel mondta el, hogy az utóbbi időben nőtt az egyesületi horgászversenyek száma, majális szintű házi horgászversenyeket rendeznek egyesületeink, és ez a civil társadalom feladata!

Radóczy János, a Szabolcsi Halászati Kft. igazgatója többek között az állami halkihelyezésről szólt, melyen kft.-jük sikeresen pályázott. Állami tulajdonú vizekbe történt a kihelyezés a halállomány diverzitása érdekében. A kihelyezések megtörténtek, hallhat-

tuk Fesztőry Sándor beszámolójából is, hogy 1,6 millió Ft értékben került hal a szövetségi vizekbe, ha ehhez hozzátesznek ugyanennyit, az előző pályázatok gyakorlatának megfelelően, akkor az már 3,2 milliót érne. Ennek az új pályázati formának hibája az volt, hogy nem csak pontyot kellett volna kihelyezni, de nem volt olyan termelő, aki mást tudott volna ajánlani, illetve Rákóczi falván rengeteg süllő volt eladó, de ő nem pályázott! Továbbá elmondta, hogy a Tisza Rétköz Horgászegyesület 4700 tagja kifejezte, hogy valami módon közeledését szeretné kezdeményezni a horgász szövetség felé.

És végül a horgász szövetség által szervezett halász tanfolyam tárgyában örömet fejezte ki, ugyanakkor elmondta, hogy a vizsga után többen fordultak hozzá területet kérve, „akkor én most mit csináljak?” tette fel a kérdést! Hiszen emlékezzünk vissza, hogy ugyanez a közgyűlés nemrégiben még mennyire ellene volt a halászatnak, szükség van halászatra is, a szelektáló halászatot is el kell végezni valakinek!

Tarsoly Mihály (Magyar Pergetőhorgászok Egyesülete, Nyíregyháza) véleménye szerint a halászat egy régi szakma, egy magyar kuriózum, szükség van rá, de nem a természetes vizeken! Sokan a törpeharcsa csapda kezelése miatt vettek részt ezen a tanfolyamon.

Nagy Csaba (Kis Sügér HE. Mátészalka) Kezdeményeznie kellene a közgyűlésünknek a természetes vizek halászati tilalmát, közösen lépünk ebben!

Varga Pál (Magyar Pegetőhorgászok Egyesülete, Nyíregyháza) A tetőhorog használatáról érdeklődött.

Radóczy János válaszában elmondta, hogy a tetőhoroggal szemben nincs korlátozás, pedig ha egy hal ráakad, az egész nap ott vergődhet, ha viszont valaki gereblyézik az már törvényszerű. Itt kellene összefogni és a hhtv. módosításában közösen fellépni!

Hozzászólások után a közgyűlés az alábbi határozatokat hozta:

1/2009. A Küldöttközgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette:

- a megyei szövetség jelentését a 2008. évi küldöttközgyűlés óta végzett munkáról,
- a megyei szövetség szakbizottságainak munkájáról,
- a megyei horgászleltárszám és egyesületek számának alakulásáról,
- fogási eredmények, megyei, szövetségi, egyesületi vizek halasításáról, és a halvédelem alakulásáról.

2/2009. Tudomásul vette a megyei szövetség 2008. évi eredmény-leveletét. Jóváhagyta a megyei Szövetség 2009. évi költségvetését.

Valamint jóváhagyta a szövetség 2009. évi munkatervét. 3/2009. A Felügyelő Bizottság beszámolóját a 2008. évben végzett megyei szövetségi ellenőrzésről elfogadta.

II. 1/2009. A küldöttközgyűlés döntése értelmében nem zárja ki a mátészalkai Kis Sügér Horgász Egyesületet tagjai sorából, egyben elutasítja dr. Bihari Károly javaslatát, hogy a Kis Sügér HE-el az ügyvezető újra szerződést kössön a területi engedélyek forgalmazása tárgyában.

Határozathozatal után dr. Maleczky Imre elnök úr a horgászmozgalom és a horgászközösség érdekében kifejtett eredményes munkáért ünnepélyes kezek között kitüntetést adott át.

„Horgászsportért” posztumusz emléklapoktat Kóvács József, a gulácsi Tiszavirág HE volt titkára kapta (Csapó László vette át)

„Horgászsportért” emléklapoktat Szűcs Éva, a megyei versenycsapat tagja, a mátészalkai Szatmárvidéki HE. tagja kapta

„Horgászegyesületért” kitüntetést Tóth József, a fehérgyarmati Tisza-Szamosközi HE tagja kapta

„Horgászegyesületért” kitüntetést Barkóczi Gábor, a kisvárdai Dolgozók HE. gazdaságvezetője vette át

„Horgászegyesületért” kitüntetést Batai János a Kölcsey TV munkatársa kapta (A kitüntetést kollégája vette át)

Gyermek horgásztáborok

HA NYÁR, AKKOR HORGÁSZTÁBOR!!

Gyermekeink hasznos nyári időtöltéséhez a megyei horgász szövetség egyesületei segítségével az alábbi táborozási lehetőséget kínálja:

Leveleki Horgásztábor 2009

2009 nyarán is megrendezésre kerül Leveleken a megyei szövetség támogatásával és a Vasutas STE szervezésében a Horgász-környezetvédelmi tábor gyerekek részére az alábbiak szerint.

2009. július 26–2009. augusztus 2.

Küsz csoport

2009. augusztus 02–2009.

augusztus 08. Ponty csoport

UTAZÁS: A jelentkezőknek a táborba egyénileg kell eljutniuk, a tábor szervezői az utaztatásról nem gondoskodnak

A PROGRAMOK: Rengeteg horgászat, különböző horgászati módszerek megismerése és gyakorlása valamint tanulás. Horgászati módszerek bemutatása, szalonnasütés, hal anatómia, vetélkedők, célba dobó verseny (díjazással), esti (éjszakai) horgászat, stb...

VIZSGA: Azon táborozók, akik még nem rendelkeznek horgászvizsgával, a horgászati alapismeretekből és a táborban tanultakból lehetőségük lesz állami horgászvizsgát tenni. Sikeres vizsga esetén megkapják a vizsgabizonyítványt, ami igazolja, hogy horgászati ismeretekből vizsgát tettek. Ezt a vizsgát élte folyamán többet nem kell letenni. Ez alapján jogosult az állami horgászejgére 15 éves korától.

Vizsgáztató személy:

Pataki Zsolt, VSTE elnök, Lipcsei József gazdaságis.

Vizsga módszere: tesztlap

Felkészüléshez szükséges anyagot a résztvevők postai úton ingyen megkapják.

ÉTKEZÉS: A gyerekeknek napi háromszori étkezést biztosítunk. Ebéd programtól függően hideg vagy meleg.

Reggeli: Virsli, rántotta, felvágottak, sajtok, müzli, tea, kakaó, tej, kifli, zsemle...

Vacsorára: többnyire egytálétel főételként, főétel után, pedig sütemény vagy gyümölcs áll a gyerekek rendelkezésére.

Ebédnél és vacsoránál a gyerekek üdítőitalt nem kapnak, csak ivóvizet szolgálnak fel nekik.

Kéménk a szülőket, hogy tej - lisztérzékenységet vagy vegetáriánusi étkezést előre jelezni szíveskedjenek a részünkre.

A gyerekek (a tónál lévő foglalkozás alatt) az igényük szerint korlátlan mennyiségű ásványvizet kapnak. (Választható: szénsavas vagy szénsavmentes). Kérjük a szülőket, hogy romlandó ételt, és gyümölcsöt ne csomagoljanak a gyerekeknek, mert azokat hűtőben tárolni nem tudjuk!

SZÁLLÁS: A gyerekek a leveleki önkormányzat által fenntartott egykori „Dunapack-üdülőben” lesznek elszállásolva. A szálláshelyük 4–6–8 ágyas szobákból áll. Az udvaron 2 db, egyenként 8 személyes katonai sátor lesz felállítva, ahol katonai összecsuható ágyakon történik az elszállásolás. Az épületbe elsősorban a kisebbeket és a lányokat szállásoljuk el, míg a sátrakba a „nagyok” és azok kerülnek, akik szeretik a „kalandosabb” körülményeket. Az épületben 3 db udvaronyozó áll a táborozók rendelkezésére. A szálláshely és a tó közötti távolság 30 méter.

FELSZERELÉS: A tábor ideje alatt olyan gyermek is horgászhat, akinek nincs engedélye. A fentiek alapján a táborban lehetőség van a szükséges horgászvizsga letételére, és akár az állami jegy kiváltására is. (14 éves korig ingyenes, 14 és 18 éves kor között 2700 Ft, 18 éves kor felett 4200 Ft). A horgászathoz szüksége lesz a gyerekeknek 1 db horgászbokra. Aki akar, hozhat többet is, de túlzásba nem kell vinni. Ha még nincs, akkor a megadott telefonszámra felhívja és egyeztetünk annak fajtájáról. Akinek van, kérjük, hozza magával! Horgászbort = úszós felszerelésű vagy fenekezős elszerezésű bot. A bot lehet teleszkópos vagy összerakható. Legyen rajta orsó, zsinór, (damil, ami min. 18-26-os között legyen) úszó, horog. Kérjük, hozzanak még feltétlenül merítőt, haltartót és vödört (az etetőanyag keveréséhez) is. A haltartó, ha lehetséges legalább 2 m hosszú karikás és aprólékú legyen.

A horgászathoz szükséges gilisztát, csontot, és kukoricát a gyerek mind megkapja a táborban térítés mentesen (részvételi díj tartalmazza).

TÁBOR RÉSZVÉTELI DÍJA: A tábor 7 napos részvételi díja bruttó: 30 000 Ft, mely a következőket tartalmazza:

- szállást az üdülőben, napi 3x étkezést, napi 1x gyümölcsöt
- korlátlan ásványvízfogyasztást
- horgászatnál kiegészítő felszereléseket, szükséges kellékeket beszakadás esetén
- tanári és orvosi felügyeletet
- horgászati vizsgára felkészítést, oktatást, horgászvizsga díját
- Kb. 1000 fényképet tartalmazó DVD-t a táborról
- Vizsgálóhoz szükséges tananyagot
- horgászati programokat, versenyt díjazással, (érmek, kupák, pólók, oklevelek)

FÉNYKÉPEK: A táborozás során az eseményekről fényképeket készítünk. Ezeket a képeket DVD lemezen (postai úton) a tábor befejezte után 2–3 héten belül a számlázási névre és címre elküldjük. A DVD fényképek árát a tábor részvételi díja tartalmazza. Amennyiben a táborban gyermeke részt kíván venni, akkor a jelentkezési lapot kitöltve küldje el a jelentkezési lapon megadott elérhetőségek valamelyikére. Megülthető a www.villantomagazin.com-ról.

JELENTKEZÉSEKET 2009. JÚLIUS 1-JÉIG FOGADUNK EL.

A számlát vagy a csekket (30 000 Ft) a tábor megkezdése előtt min. 25 nappal kérjük befizetni.

Azok a gyerekek, akik rendelkeznek olyan egyesületnél tagsággal, akik tagjai a Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szövetségének, nekik a részvételi költségük felét a megyei szövetség állja, így nekik a részvételi díj

15.000 Ft

Fontos megjegyezni, hogy a megyei szövetség és a rendező egyesület közötti megállapodás értelmében minden egyesületből maximum 2 fő részvételi díját támogatják, így ha már az egyesületből hamarabb jelentkezett 2 fő, akkor a te részvételi díjad 30.000 Ft. Ebben az esetben lehetőséged van még támogatást kérni az egyesületedtől! (Bemegy az egyesületed központjába, és annak elnökétől kérvényezed a részvételi díjad támogatását!) Ezt azonban jelezd felénk mindenképpen a jelentkezésed alkalmával! A csoportokban a felvételi sorrend a jelentkezések és fizetések sorrendjében történik.

EGY CSOPORTBAN MAXIMUM 25 GYEREK JELENTKEZHET.

HORGÁSZTÁBOR TISZADOBON

A Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szövetsége részéről szeretettel meghívunk az általunk immár XI. alkalommal ismételt megrendezésre kerülő Megyei Ifjúsági és Gyermek Horgásztáborba.

Helye: Tiszadob Ady Endre u. 7. sz. alatti parasztház.

A település megközelítése Nyíregyháza-Tiszavasvári-Tiszadob /40 km/ A házát, ahol aludni fogsz a posta melletti utcában, jobbra a Holt-Tisza partján találd meg.

Időpontja: 2009. július 05–július 11. **Érkezés:** vasárnap 14.00–16.00 óra között. **Táborzárás:** szombat eredményhirdetés után. Naponta többszöri étkezés: reggeli, ebéd, vacsora, és amikor megéheztél.

Elhelyezés: Az elmúlt évekhez hasonlóan a Holt-Tisza partján lévő komfortos parasztházban, kényelmes fekhelyeken ágyneművel. A tábor lakói (12 fő) két fürdőszobát, és két konyhát vehetnek igénybe.

Tapasztalatok szerint a legnagyobb nyáridőben is lehülhet az idő, ezért hozz magaddal meleg ruhaneműt is.

Jelentkezés: Oláh Károlynál a 06-30/394-84-81 telefonszámon, vagy a tacsi.karika@freemail.hu e-mail címen. A táborozással kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adjuk:

1. Csak egészségesen érkezhetsz a táborba, amiről orvosi igazolást kell hoznod, és érkezéskor a táborvezetőnek Oláh Kárcsi bácsinak át kell adni. Hozd magaddal a Betegbiztosítási Kártyádat, vagy másolatát is, reméljük nem lesz rá szükséged. A tábor összköltsége az elmúlt évhez hasonlóan 30 000 Ft hét/fő, melynek

50%-át a megyei szövetség fizeti. A beköltözéskor a táborvezetőnek a táborozás önrészt, 15 000 Ft-ot kell befizetni, mely összeget, vagy annak egy részét természetesen az egyesület is átvállalhatja, az elmúlt évekhez hasonlóan.

2. A 15 éven aluliak nem dohányozhatnak, az ennél idősebbek is csak írásos szülői engedéllyel, és csak a kijelölt dohányzóhelyen!
3. A tábor idején mindenféle szeszital fogyasztása táboron belül és kívül egyaránt tilos! Aki e tilalmat megszegi, a táborozásból önmagát kizárja. Ezt a szülőkkkel és az illetékes egyesület vezetőivel a táborvezető táviratban közli.
4. Értékes tárgyakat, fényképezőgépet, ékszert csak saját felelősségedre hozhatsz. Zsebpénzed mennyisége, a szüleid belátására van bízva. Ruházatot úgy állítsd össze, hogy gondoldj a kedvezőtlen időjárásra is. Esőkabátot, gumicsizmát mindenképp hozz magaddal!
5. Tisztálkodási szerek is szerepeljenek a csomagodban. (fogkrém, fogkefe, törülköző, szappan, wc-papír, stb.)
6. A horgászathoz szükséges felszereléseidet, valamennyi okmányodat (személyi igazolvány, horgászigazolvány, állami jegy, területi engedély, fogási napló) se felejtsd otthon! A Tiszán többször vizsgálunk, szükség lesz területi engedélyre.
7. Mivel a legtöbb horgász víz, amelyeken horgászni szándékozunk, kicsit távolabb van, hozz magaddal kerékpárt is!

A horgásztábor programjai között többek között szerepelnek ifjúsági és gyermek természetvédelmi és horgászvetélkedők, horgászverseny, evezéstanulás, barkácsolás.

A tábor részletes programját a helyszínen fogjuk ismertetni. Etetőanyag és családi vásárlására a táborozás ideje alatt igény szerint lehetőség lesz, de mindenki igénye szerint hozhat magával etetőanyagot, csalit. A csalik hűtőben való tárolását biztosítjuk.

GYERMEK HORGÁSZTÁBOR TIHANYBAN 2009

2009 júniusában és júliusában megrendezésre kerül a Tihanyi Belső-tónál a gyermek horgásztábor 8–14 év közötti gyerekek számára.

Időpontok:

- 2009. június 29–2009. július 04. közötti időpontban
- 2009. július 06–2009. július 11. közötti időpontban
- 2009. július 20–2009. július 25. közötti időpontban

Utazás: Egyénileg, a megszervezésben segítséget nyújtunk. A vonattal vagy autóbusszal érkezők részére a táborhelyre jutást Balatonfüred állomásról személygépkocsival biztosítjuk!

Folytatás a következő oldalon

Szállás: Az első és második turnusba jelentkező gyerekek a 8237 Tihany, Major utca 63. szám alatt található „Művésztelep” 3–4–5 ágyas, szobákkal rendelkező házában lesznek elhelyezve. Minden szobához külön zuhanyzó, WC tartozik.

A szállás közvetlenül a Tihanyi Belső-tó partján található, bekerített különálló 2 ha nagyságú területen. A harmadik turnusban (2009. 07.20.–07.26.) a szállás a tótól 200 méterre 8237 Tihany, Kossuth utca 91. szám alatt lévő „Cserepes Vendégházban” lesz. A vendégház saját, zárt udvarral rendelkezik az elhelyezés 3 ágyas szobákban történik.

Étkezés: A tábor ideje alatt a gyerekek napi háromszori étkezést biztosítunk. Első nap ebéddel indul a tábor és a hatodik napon ebéddel zárul, hideg úti csomag formájában. Az étkezésekhez és a foglalkozások, horgászat ideje alatt korlátlan mennyiségben ásványvíz áll a gyerekek rendelkezésére mind szénsavas, mind pedig szénsavmentes formában. A főételek között a gyerekek napi egy alkalommal gyümölcsöt és/vagy süteményt kapnak. Ha a gyerek mást szeretne inni, azt a tóparton lévő büfében (tértítés ellenében) megvásárolhatja.

Kérjük, hogy amennyiben a gyermek vegetáriánus, vagy bármiféle ételallergiát, tej-, lisztérzékenységet előre jelezni szíveskedjenek!

RÉSZVÉTELI DÍJ, FIZETÉS:

A tábor 6 nap 5 éjszaka időtartamú, részvételi díja bruttó: 39.000 Ft, mely magában foglalja:

- szállás a megadott vendégházakban
- napi 3x étkezést, napi 1x gyümölcs és/vagy sütemény
- korlátlan ásványvízfogyasztást
- orvosi és kísérői felügyeletet
- szükséges felszereléseket, etető- és csalizó anyagot
- horgászversenyt díjazással (póló, sapka, egyéb)
- strandolást

- horgászismereti oktatást
- a táborozásról készített fényképeket

Fizetés módja: Előleg 2009. 04. 20.-tól fizethető, melynek nagysága 9000 Ft. A fennmaradó 30 000 Ft-ot a turnus megkezdése előtt legkésőbb 15 nappal korábban kérjük befizetni. A részvételi díjat lehetőség szerint átutalással kérjük kiegyenlíteni. A számlákat postai úton küldjük meg a kért számlázási címre és névre.

PROGRAMOK: A programok során a gyerekek megismerkednek a különféle halakkal, horgászmodszerekkel, ezeket gyakorolni fogják. Bemutásra kerülnek részükre a különféle horgászmodszerek, horgászszerszözök, horgász etika, horgászat közbeni kultúralt magatartás. Különféle horogkötések, csomókötések, praktikus szerelések összeállítását sajátíthatják el. A horgászati alapismeretek című kiadványból elsajátíthatják a horgász vizsgához szükséges ismereteket.

Megismerhetik a különféle etető anyagokat, azok elkészítését a pontos etetés formáját. Mindezeket játékos vetélkedők során gyakorolhatják be, ezen kívül célba dobó versenyeket szervezünk részükre díjazással. Rengeteg horgászat és különféle sportolási lehetőség, szalonnasütés, rablónyárs készítés, valamint a tábor zárásaként horgászverseny, ahol minden gyerek díjazásban részesül.

Rendező: **Máté László**
Cím: **1024 Budapest, II. Kerület Káplár utca 15–17. VI/6**
Elérhetőség: **06-70/630-2013,**
gyerekpeca@gmail.com

A táborokról bővebb felvilágosítást a megadott elérhetőségeken kívül a megyei horgász szövetség és a tagegyesületek adnak az érdeklődők részére.

*Kellemes táborozást,
szép nyarat kívánunk!
A megyei horgász szövetség dolgozói*

IV. Durbincs horgászkupe résztvevői Eredmények: I. István József 4,14 kg (legnagyobb hal: 3,18 kg) II. Zsadányi György 2,96 kg III. Tóth Géza 2,32 kg

A nyári oxigénhiány

Nyaranta gyakran előfordul, hogy főleg a reggeli órákban uszonyos barátaink a vízfelszínen tartózkodnak, pipálnak.

Ennek persze több oka is lehet, de a leggyakoribb és a legjellemzőbb a főként július hónapban kialakuló oxigénhiány. A jelenség akár drasztikus mértékű halpusztulás előjele is lehet, így mindenképpen figyelmet érdemel. De beszéljünk az okairól. Az köztudott, hogy a vízben lévő oxigént a fotoszintézisre képes növények állítják elő. Nem kell, hogy erről azonnal a különböző hínárfélék vagy virágos vízinövények jussanak az eszünkbe, mert gyakorlatilag a vízben ezek nélkül is zajlik fotoszintézis.

A titok nyitja a szabad szemmel nem látható ún. fitoplankton, vagy más néven az ezt alkotó különböző algafajokban rejlik, amelyek fotoszintézisre képesek, ugyanis ők a víz legfontosabb oxigéntermelő motorjai. Nyár derekára az időjárástól függően július-augusztus hónapra a különféle algák annyira elszaporodhatnak, hogy a vízben a túlzott fotoszintézis okán oxigén túltelítettség jöhet létre a délutáni órákra, ami ugyan problémát nem okoz, de elraktározódni sem tud, így nem hasznosul. A gond naplemente után kezdődik, amikor is ezek a kis lények fény hiányában már nem tudnak oxigént előállítani, viszont szükségük van erre az éltető elemre, így azt a vízből veszik fel, vonják ki. Magyarul a termelő szervezetekből fogyasztókká válnak. Azaz közérthetőbben: a vízben az oxigén termelése időszaksos, napfényhez kötött, az O₂ fo-

gyasztás viszont állandó! Ennek következtében az O₂ tartalom meredeken zuhanni kezd, és hajnalra gyakran kritikus értékeket ér el. Mivel a halnak az emésztéshez jelentős mennyiségű O₂-re van szüksége ezért ilyenkor nem mozog vagy éppenséggel a vízfelszínen pipál, de a táplálkozását beszünteti. Ebből a horgász gyakran csak annyit észlel, hogy nem eszik a hal, és már szidia is a vízkezelőt, vagy kimondja a penitenciát: nincs is itt hal, ezek nem telepítettek! Sokkal rosszabb is lehet a helyzet, ha a vízbe (pl. áradás miatt) még ezen felül nagyobb mennyiségű könnyen bomló szerves anyag kerül, ugyanis a szerves anyagok lebontása (amennyiben anaerob bomlás!) nagy mennyiségű O₂ felhasználással jár!

Persze sok minden befolyásolhatja a leirtakat. Pl. a légnyomás megváltozása is az O₂ szint csökkenéséhez vezethet, vagy egy hirtelen jött lehűlés miatt az algák (nagyon érzékenyek!) elpusztulása és bomlása vonja el a vízből az O₂-t. Tipikus példa az alga túlszaporodásra a víz virágzás néven ismert jelenség, amikor valamilyen tényező hatására valamelyik algafaj robbanásszerűen elszaporodik (általában kékalga), és ettől a víz bezöldül kékül, sőt az alga a vízfelszínre is kicsapódhat, ami elég csúnya látvány. Sajnos ezek a parányok még mérgező endo-toxinokat is termelnek, így azok a vízbe jutva tovább nehezítik a halak sorsát! Az algák tehetősek felelőssé, azért is, amikor a halnak rossz, un. pocsolva íze van, de erről majd legközelebb!

Fesztory Sándor

MEGHÍVÓ
„11. LAGUNA HORGÁSZKUPA”
Horgászversenyre

Helyszín: Leveleki horgásztó
2009. JULIUS 5.

A fiatalok sem vartak szegyet a Nyírteleki HE tavaszi pontyfogó versenyén, melyet a to-kaji Kovács tapon rendeztek.

Sok barkácsoló hajlamú horgász nem riad vissza orsói saját kezű szétszedésétől, esetleg egyszerűbb javítások elvégzésétől.

Nekik szeretnék néhány ötletet adni egy kis tuningoláshoz, amit érdemes összekapcsolni a holtszezon idején amúgy is esedékes tisztítással, karbantartással.

A külső tisztogatás után első a szétszedés. Az ismert, és magától értetődő dolgokról csak néhány emlékeztető: alkatrészek helyét, sorrendjét megjegyezni, balmenetet nem erőltetni ellenkező irányba, rugókat nem világgá ugrasztani, a legkisebb bigyóra, pőcökre, alátétre is nagyon vigyázni! (1)

Következik a zsíros-olajos alkatrészek megtisztogatása ecsettel, mosóbenzinnel. Az edény alján leülepedő finom fémreszelék, homok, és egyéb

nem bepréselik, hanem egyszerűen bepottyanják a helyére, de ettől a felhasználónak még semmivel sem lesz jobb a kedve. A lötyögés mértéke ugyanis gyakran több tized millimétert is kitesz, és határozott „second hand” jelleget kölcsönöz még a lobból frissen kihozott, büszkén csillogó orsónak is. A bosszantó jelenséget azonban viszonylag egyszerűen, házilag is orvosolni tudjuk az alábbi módszerrel.

A golyóscsapágyak felfekvésű felületét a tengelyen és az orsó házban is kenjük be egyenletesen, de vékonyan (!) valamilyen gyorsan száradó lakkal (pl. körömlakk). Természetesen lakkozás előtt alaposan zsirtalanítani kell az alkatrészeket. (3, 4)

Száradás után próbáljuk be/rá a csapágyat, és ha szükséges, ismételjük meg a lakkozást. Akkor jó, ha „húzósan”, de nem túl nagy erővel tudjuk a golyóscsapágyat a helyére illeszteni.

Összeszerelés előtt a csapágy külső és belső gyűrűjét finoman olajozzuk meg, hogy könnyebben a helyére csússzon. Ha összeszerelést követően első próbálkozásra nehezen forogna az orsó, akkor valami még nincs egészen a helyén, de a hajtókar tengelyirányú nyomásával-húzásával rendszerint beigazodnak a csapágyak, ha nem vittük túlzásba a lakkozást.

A módszer első látásra, talán kimeríti a kókányolás fogalmát, és minden valamirevaló műszerész azonnal sikoltva a kardjába dől, ha a fentieket elolvassa. Mégsem kell tartani tőle, hiszen a felvitt lakkréteg viszonylag kemény, a hézagot jól kitölti, és a csapágyhoz képest nem forog el, tehát lekopni sem fog. Az orsónk pedig olyan lesz, mintha kicserélték volna!

Ha akadozik a fék...

...annak több oka is lehet. Legegyszerűbb eset, hogy ki van száradva, és/vagy teli van homokkal. Ez ellen a kitisztítás, és újrakénés hatásos ellen-szernek szokott bizonyulni. A filc betétek kenéséhez egy kis műszerolajat, gépszirt, esetleg a vízvezeték-szerelő által használt teflonos faggyút, vagy ezek izlés szerinti keverékét lehet használni.

Van viszont makacsabb eset is, ezzel nemrégiben egy vadonatúj orsó kapcsán kerültem szembe. A márkás, elsőfokos pergetőorsó az egyik dobbal kifogástalanul működött, a másikkal viszont szakaszosan, megakadva adagolta a zsinórt. Néhányszori szétszedés, és némi fej-törés után sikerült rájönni a dolog nyitjára, amit most közzéteszek.

Az fékek – legyenek első vagy hátsó elhelyezésűek – ugyanazon elv alapján működnek. A files alátét a

dobbal együtt forog, a szögletes lyukú alátét pedig a dobtengellyel együtt áll (hátsó féknél fordítva), közöttük pedig a filc, vagy egyéb agyagú fék-betét képezi a súrlódó felületet.

Ezekből a lamellákból – a súrlódó felület, és ezzel a fékerő fokozása érdekében – általában több réteg vastagságú „szendvics” készül, amit egy rugó közbeiktatásával egy szorítócsavar nyom össze. Bár ezzel nyilván csak keveseknek mondtam újdonságot. (5)

A fém alátétek préseléssel („stancolás”) készülnek, ebből eredően egyik oldalukon egy kis él keletkezhet, aminek lesorjázásával a gyártás során rendszerint nem sokat vacakolnak. A gond ott kezdődik, ha a filc-betét valamivel nagyobb átmérőjű, mint a fém alátétek. Így az alátét sorjás széle „beleharap” a filcbe. Ez önmagában még mindig nem lenne baj, de előfordul, hogy a két egymást követő alátét sorjás oldala szembe néz egymással, vagyis a „harapos” oldalukkal közrefogják a filckorongot. A következményt nem nehéz kitalálni. Ilyen esetben a fék elindításakor nem csak a súrlódást kell leküzdeni, hanem a filcbe kapaszkodó éleket is ki kell tépni onnan, ami jelentős többlet erőt igényel.

A hiba felismerése után az elhárítás már pofonegyszerű: le kell sorjázni az éleket egy finom reszelővel, esetleg fenőkövel. (6)

Arra ügyeljünk, hogy közben az alátétek sík felületét lehetőleg ne karistoljuk össze, és végül jó sorrendben rakjuk vissza az alkatrészeket.

Kenőanyagok, kenés

Az orsók kenőanyagaként az általánosan használt műszerolaj és gépszir is alkalmas, némi megszorítással. A kenőanyag akkor jó, ha hidegben nem dermed meg, és nem hajlamos a besűrűsödéssre, gyantásodásra, mert ez az orsó futását nehézkessé teszi. Olajnak megfelel a „mezei” varrógép-olaj, bár léteznek kifejezetten orsók kenésére forgalomba hozott anyagok is, ezek nyilván még jobbak.

Ami a zsírt illeti, én a MOL Carrier LZS-2 típusú lítiumbázisú kenőzsírt használom, megelégedéssel. Hőmérsékleti tartománya -30-120 °C, ami céljainknak bőven megfelel. Fél kilós dobozban kapható, ami egy barkácsoló horgász igényeit figyelembe véve örök éylet, még a nyikorogó ajtókra és biciklikre is jut belőle.

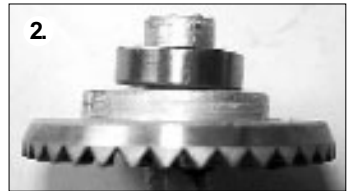
Zsírozni a fogaskerekeket, és általában a hajtómű forgó és csúszó elemeit kell, viszonylag bőven, de azért érzéssel. Egy átlagos méretű orsóba kb. egy kockacukorkornyó mennyiség elegendő. A porvédő nélküli, nyitott golyóscsapágyakat még összeszerelés előtt nyomjuk teli zsírral. A felkapókar csuklós részeit, a rugó, és az átváltó kar környékét is kenjük be.

Olajozni a felkapókar görgőt, a csigatengely furatán végigfutó dobtengelyt, és a hajtókar fogantyú tengelyét kell.

Amit viszont semmi esetre ne ken-

1. Jegyezzük fel az alkatrészek sorrendjét, hogy az összeszereléssel se legyen gondunk!

2. A golyóscsapágyak gyakran lötyögnek a tengelyen

3. Elsőként a tengelyt kenjük be egy gyorsan száradó lakkal...

4. majd az orsót

5. A fékrendszer elemei

6. Vegyük jobban szemügyre a fém alátétek peremeit. Ha kell, a „jelentéktelen” sorjájukat távolítsuk el. A fék ezután olyan lesz, mintha kicserélték volna!

jünk, az a görgős visszaforgásgátló! Hasznos munkát, kellemes barkácsolást! És mielőbb szőljanak meg azok a jól karbantartott fékek!

Benyhe János

ORSÓDOKTOR

maradványok igazolják, hogy nem hiába dolgoztunk. A zárt golyóscsapágyakat hagyjuk ki a mosásból!

A zsírozás, olajozás, összeszerelés előtt pedig a beigért tippek:

A tányérkerék kihézagolása

A tányérkerék és a hajtókar felőli csapágy között rendszerint egy vagy több vékony, finom kis alátétet találunk. Ezek hivatottak annak beállítására, hogy a fogaskerekek teljes mélységben kapaszkodjanak egymásba. Ha nincs jól kihézagolva a hajtómű, akkor a fogaskerek a „hegyén jár”, egyenetlenül kopik, és erőltetés hatására szélsőséges esetben meg is szaladhat.

A hajtókar tengelyirányú holtjátékát még szétszedés előtt ellenőrizzük. Ha a holtjáték a néhány tized millimétert meghaladja, akkor mindenképpen érdemes elvégezni a hézagolást.

Gondot csupán a jelenthet, hogy megfelelő méretű alátétet szerezzünk. Szerencsére az orsók gyártói általában gondolnak erre.

Több típusnál a rotor alá, a tengelyre 1-2 tartalék hézagoló alátétet is feltesznek. Ennek itt semmi szerepe nincs, azon kívül, hogy szükség esetén kéznél legyen. Nyugodtan felhasználhatjuk tehát a tányérkerék kihézagolására. Ezeknél az orsónál a tányérkerék tengelye és a csigatengely rendszerint azonos átmérőjűek, így a méretbeli eltérés nem okozhat problémát.

A hajtókar kotyogásának megszüntetése

Még a sokkal jobb sorsra érdemes, tizen-huszzonezer forintot, sokcsapágyas orsónál is mindennapos eset, hogy a golyóscsapágyak lötyögnek a tengelyen, és a fészükben is. (2)

A futószalagon való összeszerelést persze meggyorsítja, ha a csapágyat

Bemutatkozik a Keskeny Holt-Tisza

Böngészgettem a térképet, aztán a szemembe ötlött a vásárosnaményi Keskeny.

Gondoltam, megpróbálkozom rajta. Fel a telefont, egyezkedés László Csabával, a Postás He. gazdasági felelősével. Nem támasztott semmilyen kifogást, nos, akkor rajta.

Amikor az ember ismeretlen vízre látogat, mindig fennáll a betlizés esélye, de az ellenkezője is. Most is ez történt. Endrédi Robi barátommal látogattunk el ide. Semmi extra, csak csemegekukorica, kukoricadara és kevés aroma.

A holtág 20 ha területű és átlagosan 1,5 m mély. Telepítés után voltunk. Évente 1,5 millió Ft értékben telepítenek halat. A mintegy 120 tagú egyesület egy főre eső éves fogási átlaga 23 kg. A halállomány zömét ponty és amur alkotja, de számottevő a süllő, harcsa és csuka állománya is. Amurból több 20 kg

feletti példányt fogtak, míg pontyból 12,4 kg volt a legnagyobb. Az idén eddig 15q három nyaras és 7q kétnyaras pontyot telepítettek és augusztusban a hagyományos éves horgászverseny előtt, még 5–10 mázsa kerül kihelyezésre.

Mikor letelepedtünk a vízpartra, nagyon szorongtunk Robival, csak nehogy leégjünk. Feeder botokkal és hajszálvékony szereléssel operáltunk. Csak csemegekukoricát használtunk csalinak. Oráig nem történt semmi. Közben kószálgattam, beszélgettem.

Szűcs Imre bácsival, aki 85 éves és az egyesület örökös tagja, tetünk egy kis idő utazást. Az egyesület 1952-ben alakult. Imre bácsi 30 évig volt az egyesület gazdasági vezetője, akinek a felesége is sokszor segített. Ez az egyesület a város legöregebb non-profit szervezete.

Az elnök Tóth Lajos, a titkár Magyar Péter. Az éves jegy ára 15.000 Ft. A napijegy 0–24-ig szól. A fel-

nőtt 2000 Ft, az ifi 1000 Ft. Nem túl sok napijegy jár ide, évente mintegy 30-40 fő. A vízterület 1991-óta van az egyesület kezelésében.

De visszatérve a horgászathoz. 13 óráig gyakorlatilag semmi nem történt, aztán amikor a nap a mi oldalunkat kezdte el sütni, minden megváltozott. Egymás után jöttek a szebbnél-szebb kapások, halak. Megegett, hogy Robival egyszerre fársztottunk és szákolunk. 16 óráig 12 pontyot szákolunk, ill. akasztottunk meg. Ekkor már a cikizők is elhallgattak, mi pedig egyre jobban élveztük. Csak nem bő-

günk le! Ráadásul nemcsak a friss telepítésű halak jöttek, hanem tavalyi, tavalyelőttiek is 5–6 kg átlagsúlyban. A szórakozásnak Robi utolsó pontya vetett véget, mivel beszaladt a bokorba. Csónakkal kellett kiszabadítani, de annyira feldúltuk a környéket, hogy már nem is fogtunk semmit a továbbiakban.

Ezúton szeretném megköszönni László Csabának, Szűcs Imrének és Macsi Rolandnak – aki 12 éves versenyhorgász – a segítséget és a vendéglátást.

Katona Zoltán, Mátészalka

Pünkösöd szombaton rendezte meg a Nyíregyházi Városháza Horgász és Szabadidő Egyesülete – ezúttal Dr. BIHARI ALBERT emlékének ajánlva. Résztvevők: Rendőrkapitányság, Kelet-Magyarország, Start Főiskola Étterem, Vela Pékség, Reptéri Pecások, Közterületfelügyelet, Városháza HE, Megyei Könyvtár, Nyugdíjas Detektívek, Reptéri Pecások Junior, Debreceni Egyetem Műszaki Kar, KE-VÍZ 21, Kölcsey TV, Közterületfelügyelet-Lebilincselők, APEH és Móricz Zsigmond Színház

Örökre elmenni, örökre eltávozni, búcsú nélkül itt hagyni hozzátartozókat, barátokat, közeli és távoli ismerősöket, fájdalom, megrázó élmény, betölthetetlen űr, pótolhatatlan veszteség, igazi szívfájdalom.

Így ment el, így hagyott itt bennünket, szeretteit, barátait, horgásztársait, ismerőseit a vizek szerelmese, a horgászsportnak is zsenge gyermekkorától élete végéig hódoló kedves barátunk, horgásztársunk, Bandi papa, mindenki Bandi bácsija. A kedves, kedélyes, a mindig segítőkész ember, a volt munkatárs, Nun András az egykor szebb napokat megélt Nyírbátori Növényolajgyár /a BÖNI/ nyugalmazott üzemvezetője.

Tudtuk, sejtettük, hogy valami baj van, valami nincs rendben, valami nagyon nagy baj leselkedik megint egy nagyszerű emberre, a szerető férjre, a nagyszerű apára, az imádott nagyapára, a jó barátúra,

Megint elment egy öreg horgász! Megint elment egy jó barát!

egy igazi horgásztársra. Aggódunk, szorítottunk érte, de hiába.

A mindig közlékeny, a mindig kedélyes, a mindig segítőkész, a vízparton is mindig tevékeny, izgó-mozgó nagyszerű ember hirtelen zárkózottabb lett, visszafogottabbá vált. Csak a legközelebbi hozzátartozók tudták, és a legszűkebb baráti kör ismerte, hogy valami nagy baj tört rá, valami nagy baj támadta meg szervezetét.

Hogy elkezdődött egy kegyetlenül kemény harc annak az embernek az életében, aki közel hetven éves, küzdelmekkel gazdag életében addig nem ismerte a betegséget. Aki addig csak hírből ismerte azt.

Akire váratlanul tört rá a kegyetlenül gyilkos kór. És minden tiltakozás, próbálkozás, gondoskodás, ellenkezés, élni akarás ellenére a gyilkos kór vasmarokkal szorította, nem engedte el. A minden értelmes és lehetséges próbálkozás ellenére a halál diadalmaskodott az élete felett. Ismétetlen diadalmaskodott az élet felett.

A földi élettől örökre eltávozott barátunk szeretett élni, akart élni,

küzdött az életéért. Értelmes, tartalmas, emberhez méltó életet élt, élete volt.

Hogy ma már róla is múlt időben beszélünk, beszélhetünk, nehéz, nagyon nehéz megélni, tudomásul venni, elfogadni.

De, fájdalom, a rideg valóság, a kegyetlen valóság mégis csak az, hogy ő is már csak lélekben van, lélekben, emlékeiben lehet velünk.

Emlékét barátként, volt munkatársként, horgásztársként tiszteljük és megőrizzük.

Kedves barátunk, örök álmod legyen békés, nyugodt.

Nyírbátor, 2009. május 2.

Fájdalmasan mély tisztelettel és barátsággal:

*Dr. Bihari Károly
úgy is, mint a Nyírbátor
„Vasas“ HE elnöke*

Jó kedvű, jó hangulatú verseny

Tisztelt Horgásztársak!

A 2009-es versenyévad kezdete előtt több komoly problémával néztünk szembe. Befolyásoló tényezők voltak a verseny helyszínek kiválasztása, az időjárás függvényében, az országos csapatbajnokság 1 hónappal való előre hozása, és nem utolsósorban az országos és a megyei versenyszabályzatnak való megfelelés.

A Verseny Szakbizottság februári ülésén megbeszélte és elfogadta

azokat a szempontokat, melyek alapján úgy gondoltuk, hogy a sűrített versenyprogram nem fog a minőség rovására menni és találkozni fog a versenyhorgászatot szerető és művelő horgásztársak elképzelésével. Visszatekintve az elmúlt időszakra és az eddig megrendezett versenyekre úgy érezzük jól döntött a bizottság, mely döntést igazolják a jó kedvben, jó hangulatban lezajlott versenyek. Ezúton tájékoztatjuk a kedves Olvasót, az eddig lezajlott versenyekről és azok eredményeiről, és kívánunk további horgász sikereket!

Évadnyitó

A megye horgásztársadalma már nagyon várta a Szövetség által megrendezésre került évadnyitó horgászversenyt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy a nevezők száma meghaladta a бүvös száz főt. Jó volt látni (és ez a jövőre való tekintettel bizakodó) a sok fiatal horgászt és a megszokott arcok mellett az új arcokat.

A Kraszna Kocsord HE., mint ezt évről évre bizonyítja, csodálatosan előkészítette a versenypályát, melyet úgy a versenyzők, mint a kilátogató vendégek megdicsérték és kellemes sétákon figyelték az igazi versenyhorgász-
tot. Régen voltak kíváncsiak ennyien egy évadnyitóra (közel négyszázan), mely versenyt megtisztelte jelenlétével Jakob Zsigmond, Kocsord polgármestere, Fesztóry Sándor, a Megyei Szövetség ügyvezető-igazgatója és Doránt Vilmos a Laguna 2D Kft. tulajdonosának megbízásából Balázs Zsolt, aki átnyújtotta a kft. különdíját az utánpótlás versenyzőknek.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a szervező bizottság úgy döntött, hogy az eredeti kiírástól eltérően jóval több elismerést, jutalmat ad át a versenyzőknek. A helyi horgász egyesület nagyon jó csapatot szervezett a finom ebéd elkészítéséhez, melyet ezúton is megköszönünk.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a szervező bizottság úgy döntött, hogy az eredeti kiírástól eltérően jóval több elismerést, jutalmat ad át a versenyzőknek. A helyi horgász egyesület nagyon jó csapatot szervezett a finom ebéd elkészítéséhez, melyet ezúton is megköszönünk.

Eredmények Verseny kategóriában:

- ifjúsági kategória:** I. hely: Kiss Kristóf Szatmárvidéki HE. Mátészalka
II. hely: Macsi Roland Postás HE. Vásárosnamény
III. hely: ifj. Tóth Imre Nagykállói Sport HE.
- utánpótlás kategória:** I. hely: Kiss Péter Kraszna HE. Kocsord
II. hely: Baré Norbert Vasutas HE. Nyíregyháza
III. hely: Varga Viktória Kis Sűgér HE. Mátészalka
III. hely: Juhos Árpád Kis Sűgér HE. Mátészalka
- női kategória:** I. hely: Szűcs Éva Szatmárvidéki HE. Mátészalka
II. hely: Jakab Gézánné Kraszna HE. Kocsord
III. hely: Turcsánné Reskó Ibolya Vasutas HE. Nyháza
- felnőtt kategória:** I. hely: Papp Miklós Szatmárvidéki HE. Mátészalka,
II. hely: ifj. Kovács József Vasutas HE. Nyháza
III. hely: Antal János Vasas HE. Nyírbátor
IV. hely: Huzsvai Krisztián Postás HE. Vásárosnamény
V. hely: Pataki Zsolt Vasutas HE. Nyháza

Eredmények fenekező kategóriában:

- I. helyezett: Kerezsi Mihály Postás HE. Vásárosnamény
II. helyezett: Gazi Kálmán Szatmárvidéki HE. Mátészalka
III. helyezett: Lengyel Imre Tiszavirág HE. Gulács
IV. helyezett: Bráder Gergő Kis Sűgér HE. Mátészalka
V. helyezett: Kati László Tiszavirág HE. Gulács

Megyei I. osztály

Az évadnyitó versenynek helyt adó Kraszna HE vállalta a megyei I. osztályú CSB helyszínének biz-

tosítását is, mivel az Évadnyitó verseny létszámban is és fogási eredményben is jól sikerült. Egy igazán jó hangulatú és izgalmas versenyre volt kilátás, ami be is bizonyosodott.

A verseny eredménye:

A verseny végeredménye:

I. Nyíregyházi Vasutas STE, mely csapat másodszor nyerte el a Laguna 2 D. Kft vándorserlegét.

Csapatvezető: Lipcsei József, **versenyzők:** női: Turcsánné Reskó Ibolya, ifj. Hornyák Bence, **utánpótlás:** Kovács Gábor, **felnőtt:** ifj. Kovács József, ifj. Kovács György, Luzsinszky Tamás, Pataki Zsolt, és Hornyák János.

II. Szatmárvidéki HE. Mátészalka

III. Nagykállói HE. Nagykálló

Jövőre a II. osztályban folytathatja a versenyzést a gávavencsellői Tiszaparti HE, és a vásárosnaményi Postás HE. csapata.

Megyei II. osztály

2009. 05. 17., Nyírbátor, Szénaréti-tó. A szervezők minden olyan lehetőséget biztosítottak, ami komolyabbá, érezhetően publikussá tudta tenni a II. osztályú csapatbajnokságot. (pl. Városi TV.) A versenyt megtisztelte jelenlétével Ballai Jánosné, Nyírbátor polgármestere, aki különdíjat adott át, a megyei verseny szakbizottság elnökének. Dr. Bihari Károly, a Vasas HE. elnöke, és

Nagy Zoltán egyesületi verseny felelős a szervezésben részt vevőknek és a csapatvezetőknek 1-1 „Nyírbátor” feliratú pólóval kedveskedett, köszönet érte.

Mivel a versenyszabályzatunk szerint a Megyei I. osztályba egy egyesülettől csak egy csapat képviselhető magát, így a következő évadban, a II. és III. helyezett csapat került fel, Nyírtelek HE és Apagy HE csapata.

Eredmények:

I. Kis Sűgér HE. Mátészalka (csapatvezető: Varga László, versenyzők: női: Varga Eszter, ifi: Juhos Árpád, utánpótlás: Szilágyi Márk, felnőtt: Kovács József, Varga György, Bánhalmi Imre, Papp László, II. Nyírteleki HE., III. Apagy HE

Utánpótlás és ifjúsági csapatbajnokság

2009. május 24., vasárnap Tiszalök, Kenyérgyári-holtág.

Meglepetésként hatott a csapatokra, hogy egy ebéddel vendégelte meg őket a házigazda horgászegyesület, – az Új Élet HE Tiszalök képviselőjében Ricz László és Kemecegy György-, és szomszár-

gukat oltva a Vasutas STE és a Kis Sűgér HE üdítővel kedveskedett, amit ezúton is köszönünk a versenyzők nevében.

Az eredményhirdetésen részt vett Fesztóry Sándor, a megyei szövetség ügyvezetője, a verseny lebonyolításában pedig Papp Gyula, a versenyszakbizottság tagja.

Eredmények:

Ifjúsági: I. Új Élet HE. Tiszalök (csapatvezető: Fazekas János, versenyzők: ifj. Beke Péter, Csuha Regina, Fazekas Milán), II. Kraszna HE. Kocsord, III. Kis Sűgér HE. Mátészalka
Utánpótlás: I. Vasutas STE Nyíregyháza (csapatvezető: Pataki Zsolt, versenyzők: Baré Norbert, Kovács Gábor, Tallós Tibor), II. Postás HE. Vásárosnamény, III. Új Élet HE. Tiszalök

Verseny takarítással

A Tuzsér-Komoró Barátság Horgászegyesület április 11-én tartotta horgászversenyét, valamint ugyanezen a napon a környezetvédelmi napot is.

Eredmények: Felnőtt: 1. Sándor József, 10,74 kg, 2. Koncz Ist-

ván, 8,9 kg, 3. Koncz Ferenc, 5,52 kg. **Ifi.:** 1. Barabás Krisztián 1,4 kg, 2. Béres Gergő 0,8 kg. **Gyerek:** 1. Ifj Bardi István 3,94 kg, 2. Papp Dénes 1,02 kg, 3. Huszti László Patrik 0,74 kg. A versenyt és a „tisztasági nap” után egy finom halászlévet fogyasztott el a tagság.

Május 1. Máriapócs

A Máriapócsi Horgász Egyesület immár tizedik alkalommal rendezte meg május elsejei horgászversenyét. A versenyen 45 induló mérte össze tudását, és szerencséjét. A négy órás küzdelem alatt több mint egy tucat ponty került partra.

A szoros verseny végeredménye: Felnőtt: 1. Sitku Csaba 9. 490 pont, 2. Rocska János 9. 160 pont,

3. Hostyisovszki Zoltán 7. 510 pont. **Gyerek és ifi:** 1. Ifj. Sónyák János 9. 760 pont, 2. Ruzinkó Sándor 4. 060 pont, 3. Gici Dániel 3. 980 pont

Legnagyobb halat fogta: Sitku Csaba 3, 56 kg ponty.

A díjazottaknak ezúton is gratulál az egyesület vezetősege.

Tóth Árpád Máriapócsi HE.

Tiszta víz, rendezett part

A Máriapócsi Horgász Egyesület elnyerte a „Tiszta víz, rendezett vízpart” címet, elismerést. 2008-ban jelent meg a pályázati kiírás, melyet a Magyar Országos Horgász Szövetség és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium írt ki. Egyesületünk olyan fontos törekvéseket végez az idilli környezet kialakítására, a környezet védelemre jelentős hangsúlyt, fektet, amiért pályázatunkat pozitív elbírálásban részesítették.

A címet az országban lévő 1100 horgász egyesület közül mindössze hat horgász egyesület kapta

meg és egy horgász szövetség. 2007. évi munkánkért ugyanezen a pályázaton elismerő oklevélben részesült egyesületünk.

Ebben az esztendőben külön öröm, hogy három megyei horgász egyesület kapta meg a díjat. A Máriapócsi Horgász Egyesület mellett a díjat átvehette még a Nyírbátori Vasas Horgász Egyesület és HO-HO 2004 Horgász Egyesület –Tyukodi horgászok.

Szeretnék ezúton is köszönetet mondani a mindazoknak, akik segítettek munkánkat.

Tóth Árpád Máriapócsi HE.

A halak érzékszerveinek működése

A hal élete során számtalan ingerrel találkozhat. A víz áramlása mechanikai, míg hőmérséklete hőingerként fejti ki hatását a halakra.

A vízbe jutó fény fényingerként éri a halat, táplálkozása során pedig az izingerek érzékelésével válik lehetővé számára, hogy a táplálékot megtalálja, majd elfogyaszsa. Ingerek a hal testén belül is hatnak, amelyekre a halegyed érzékenyen reagál. Ilyen inger például az éhségérzet, illetve az úszóhólyag teltségének érzékelése (nyomásinger), vagy az enzimek és hormonok által keltett ingerek. Az ingereket a hal érzékszerveivel érzékeli, majd ingerületként az idegközpontba továbbítja, ami ott feldolgozódik és a megfelelő végrehajtó szervhez jutó válaszcselekedetet vált ki.

Az érzékszervek alkotói azok a fő érzékszervek, amelyek a speciális ingert felveszik, majd azt ingerületként továbbítják. Ezen sejtek működése specifikus, csak a meghatározott ingerekre reagálnak érzékenyen, tehát minden típusnak meg van a maga megfelelő (adekvált) ingere.

Az életmóddal összefüggő szervek igen fejlettek, együttes, összehangolt működésük eredményezi, hogy az állat viselkedésével a mindenkori situációnak megfelelően viselkedjen. A halak érzékszervei az adaptációjuk során úgy fejlődtek, hogy a mindenkori környezeti feltételek között a leghatékonyabban segítsék a halakat mind a táplálkozással kapcsolatos ingerek, mind pedig a túléléshez (ragadozó halak táplálékaiként szolgáló halfajok) szükséges ingerek detektálásához. Ennek megfelelően a halfajok érzékszervei fajoként eltérő érzékenységek (pl. a vándorlás során nélkülözhetetlen az illatanyagok érzékelése, így az angolna szaglószerve egyedülállóan érzékeny, elmentében a busával, mert ez a halfaj nem vándorol és a táplálkozási sajátosságai sem teszik szükségessé az érzékeny szaglószervert).

1. VEGYI ÉRZÉKELÉS: ÍZÉRZÉKELÉS ÉS SZAGLÁS

1.1. ÍZÉRZÉKELÉS

A halak ízlelőszervének működési egységei az ízlelőbimbók. Ezek a hámba ágyazódva helyezkednek el, legkoncentráltabban a hal szájüregének nyálkahártyájában, az ajkakon továbbá a ba-

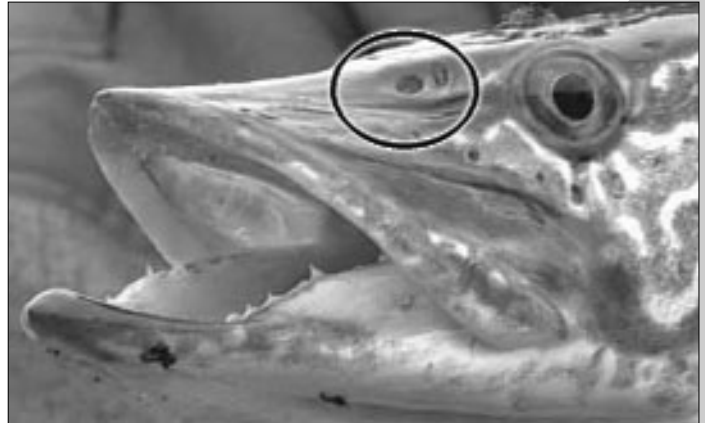
jusszálakon találhatók. Szórványosan előfordulhatnak még a test különböző részein: a fejen elszórva, illetve a hal testén a bőrbe ágyazódva, vagy az úszókon. Az ízlelés folyamata során az állat a vízben oldott kémiai anyagokat ingerként érzékeli. Ízenként csak külön kémiai forrás kelt ingerületet.

A ponty képes megkülönböztetni a savanyú és az édes ízeket. A halak érzékeny ízlelőszerveiknek köszönhetően képesek különbséget tenni a friss és a már élvezhetetlen táplálék között. Így az angolnáról nem jelenthető ki, hogy dögvész, ha módjában áll a friss táplálékot részesíti előnyben.

1. 2. SZAGLÁS

Az élővilág legérzékenyebb szaglószerével ezek az állatok büszkélkedhetnek. Nagy távolságokból is jól érzékelik a különböző illatanyagokat. A halak szaglószerve egy páros szerv, ami a fej szájnyílás fölötti részén helyezkedik el és a vakon végződő orrüregben (szaglőüreg) rejtőzik. Az orrüreget borító nyálkahártya lehet sima, vagy redős felületű. Ebbe a hámrétegbe mikroszkopikus méretű csilólószőrös érzékszervek ágyazódnak, ezek a hámszettek közé ágyazódnak. A halak orrnyílását egy bőrredő fedi, amelyek mozgatása biztosítja az illatanyagokat tartalmazó víz cirkulációját az orrüregben, lehetővé teszi az orrüregben lévő víz folyamatos cseréjét, a hal számára fontos illatanyagok érzékelését. A halak orrürege tehát anatómiai sajátosságaiból adódóan igen nagy érzékelési felülettel rendelkezik. Ez a felület az életmódtól függően az állat testfelületének 0,2–3,5%-a lehet (REICHENBACH-KLINKE nyomán). A szaglószerve érzékenysége a benne található redők mennyiségétől függ. A csuka kevésbé redőzött bőrlebenyekkel nem fedett orra nem képes olyan ingerek felvételére, mint a dúsabban redőzött szaglőüregű halfajok.

A csuka (*Esox lucius*) szaglószerve (1. kép) nagy mérete ellenére kevésbé érzékeny, a pontynál (*Cyprinus carpio*), a keszegeknél, a küsznél (*Alburnus alburnus*) és az angolnánál (*Anguilla anguilla*) annál inkább. Utóbbi a halak között is egyedülálló érzékenységgel szaglószervert tudhat magáénak: a vízben oldott illatozó anyagot 1:2857 trillióshígításban is képes érzékelni (MUUS-DAHLSTRÖM nyomán). A halak az orrnyíláson keresztül szagolnak, de egyáltalán nem használják légzésre. A halak

1. A csuka (*Esox lucius*) szaglása nagyméretű orrnyílása ellenére nem kifinomult (fotó: www.wobbler.hu)

szaglása segít a feromonok észlelésében – például a „félelemreakció” kiváltásában, ha egy hal a rajban félelemferomont enged ki a vízbe –, és segít a táplálék vagy az ivási terület megkeresésében.

2. LÁTÁS

A halak kifinomult vegyi érzékelését a vizuális ingerek érzékelése egészíti ki. A táplálkozás, a szaporodás a menekülés során egyaránt fontos a hal számára, hogy az adott ingerre a megfelelő módon reagáljon. A hal szeme az egyed egészségi állapotáról is informál: a kidülledt, vérömlenyos, és a zavaros szem is egyaránt arra utalnak, hogy a hal nem egészséges.

Halaink szemei zömmel oldalsó állásúak, a fej két oldalán található, szemhélyak és könnymirigyek nem izesülnek a szemhez. Előfordulnak azonban kicsi és felső állású szempárok is (Siluridae, Ictaluridae). A szemek méretét és a velük való érzékelés kifinomultságát a környezet befolyásolja. A szemgolyót a szemmozgató izmok mozgatják és egyben rögzítik is a szemgödörben. Egyes halfajoknál a szemmozgató képesség erőteljesebb (*Gasterosteus aculeatus*), míg másoknál alig észrevehető. Az ájult, vagy kimúló félben lévő halak szemmozgató reflexműködése ellenyul. (A még élő, de ájult hal szemgolyója igyekszik a természetes helyzetét fenntartani, ezért oldalára fektetve a hal lefelé „kancsal”). Más gerincesektől eltérően a szemlencse egy darabon kiáll a pupillából, ami igen nagy látóteret biztosít a hal számára (180 fok), ezért a halak csaknem körben látnak maguk körül. A két látómező a hallal szemben keresztezi egymást. Ebben a 20–30 fokos mezőben a hal térben lát, mindkét szeme ugyanazt a képet rögzíti. A víz

visszatükrözése miatt a felfelé pillantó hal a víz fölötti részt csupán egy kerek nyíláson keresztül látja, melynek maximális kiterjedése 98 fok lehet. Minden, ami ezen kívül esik a víztükrről felül, a halak számára nem érzékelhető. A szemhez érkező fénysugarakat a szaruhártyán át a gömbölyű szemlencse összegyűjti, majd az átlátszó üvegtesten keresztül a szem hátsó falát bélelő ideghártyára vetíti. Az ott felfogott ingerületet a látóideg rostjai a szemgolyótól az agyvelő látóközpontjába vezetik. Halaink rövidlátóak (élesen 1–2 méterre látnak). A szem felépítése a szárazföldi gerincesekéhez hasonlít azzal a nagy különbséggel, hogy szemlencse domborúságát a halak nem képesek változtatni, csak az ideghártyához való távolságát. Ha a szemlencsét az úgynevezett sarló alakú nyúlvány idegrostjai hátrébb húzzák, így az ideghártyához közelebb kerül, akkor a hal számára lehetővé válik, hogy akár 10–12 méteres távolságba is elláthasson.

A színlátás a halak esetében kevésbé kifinomult. A leginkább az a megállapítás elfogadott, hogy a halak alapvetően világos és sötét árnyalatokat képesek megkülönböztetni. A mindenkori környezet nagyban befolyásolja a látás kifinomultságát. Egy tiszta hegyi patakban sokkal inkább képesek használni a halak a látásukat, mint egy zavaros alsó folyószakaszon, vagy eutróf vizekben (2–3. képek).

2. A pénzes pér (*Thymallus thymallus*) a tiszta vízű felsőbb folyószakaszon nagy hasznát veszi éles látásának (Fotó: Poór Ádám)

A halak érzékszerveinek működése

3. A lápi póc (*Umbra krameri*) élőhelyének gyatra látási viszonyai között kevésbé hagyatkozik a látására (Fotó: Poór Ádám)

Tíz méteres mélységig a fény teljes tartománya eljut a vízbe, így eddig a mélységig elképzelhető lenne a halak színlátása. Azok a halak, amelyek ebben a mélységben élnek, érzékelhetik a színeket, a mélytengeri halfajok esetén azonban teljes színvaktság figyelhető meg. A látás élessége a környezet és az életmód függvényében szolgálja a halakat. A csuka (*Esox lucius*) és a pisztrángok (*Salmo trutta*, *Oncorhynchus mykiss*) látása igen éles, míg a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*) meglehetősen gyatra látási viszonyok között kevésbé hagyatkozik élete során a látására.

3. A HALAK BŐRE, MINT HŐÉRZÉKELŐ SZERV

A halaknak optimális hőigényük és hűtési határaik vannak, kifinomultan érzékelik a víz hőmérsékletének változásait. A hőmérséklet változása befolyásolja a halak anyagcseréjét, a szaporodást és az egyedfejlődést. A pillanatnyi hőmérsékleten túl a hőmérséklet-változásokat is képesek érzékelni. Hőérzékelő receptoraik vélhetőleg a bőrben elszórtan elhelyezkedő gerincvelő idegvégződéseket. Valószínűsíthető, hogy a bajusz is szolgálhat hőérzékelésre.

4. OLDALVONAL

Az állatvilágban kizárólag a halakra jellemző ez a szerv. Ennek segítségével érzékelik a víz nyomásának változását, illetve a víz áramlását és annak változásait, mint például a vízben lévő tárgyról visszaverődő, vagy más halak uszonyai által keltett áramlatokat. Az oldalvonal tehát lehetővé teszi a hal számára, hogy a látása, illetve a hallása nélkül is képes legyen tájé-

kozódni. Az oldalvonalat olyan pikkelyek fedik, melyek közepén apró nyílások vannak, így válik lehetővé, hogy az érzőbimbók működhessenek. Ezekben a pikkelyeken apró, fekete pontok vannak, amelyek hosszában a hal testén egy vonalat képeznek. Egyes halfajoknál – például szivárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*), ezüstkárász (*Carassius auratus*) (4–5. képek) – igen szembeütő lehet.

Az oldalvonal a hal testének két oldalán elhelyezkedő, a testtel párhuzamosan, a fejtől a farokig futó páros szerv. Az oldalszerv ingereket felfogó elemi idegi egységei az oldalcsatorna mélyén csoportokban találhatóak, ezek az úgynevezett érzőbimbók. A csatornát egy olyan híg kocsonyás anyag tölti ki, amely a víz nyomásváltozására megmozdul, ami mozgásba hozza az érzőbimbókat is. Az ingerületet az agyközpont erre specializálódott része dolgozza fel. A halfajok oldalszervének érzékenysége eltérő, a süllő (*Stizostedion lucioperca*) sokkal inkább érzékeny oldalszervet tudhat magáénak, mint a ponty (*Cyprinus carpio*).

A víz nyomásának legcsekélyebb változása miatt a halak érzékelik a vízben lévő tárgyakat, egymás közelségét, a táplálékforrást, a víz felszínét, de még a halászhalót, vagy

5 Az ezüstkárász (*Carassius auratus*) oldalvonalát a pikkelyeken látható fekete pontok mutatják (Fotó: Poór Ádám)

akár a horgászszinórt is.

5. HALLÓ ÉS EGYENSÚLYOZÓ SZERV

A halak halló- és egyensúlyozó szerve a koponyába zárt belső fülben helyezkedik el. A belső fül a szem mögötti lévő folyadékkal telt csontos üreg, amelyen egy hártvány zsákrendszer található. A hártvány rendszer három részből áll: alul található egy kerekded zsákocská (utrículus), ami egy tömlőcskébe torkollik, ahonnan a tér három irányába egy-egy félkörös ívjárat indul (előreálló, hátsó függőleges és vízszintes ívjárat). Minden egyes ívjárat tövével ampullaszzerű táguat helyezkedik el. Ezeknek az ampulláknak a falába ágyazódnak az érzősejtek, amelyek érzőszőröcskéi belenyúlhatnak az ampullákat kitöltő kocsonyás anyagba. A félkör-

receptorsejtekből álló érzékfoltok vannak. Az érzékfoltok mindegyikéhez egy-egy csontos képlet, az úgynevezett hallókő – otolit – ízesül. Az otolit a belső teret kitöltő folyadék mozgásait közvetíti a sejteknek. Mivel a halaknak füle, belső hallójáratát illetve dobhártyáját sincsen, a vízből érkező hangrezgések kerülő úton jutnak el a hal belső fülébe. A hangrezgéseket elsősorban a hal teste, bőre és izomzata veszi fel, majd ezek után átterjed az úszóhólyagra is. Az úszóhólyag a halak egy részénél (*Cyprinidae*, *Siluridae*) nincs közvetlen kapcsolatban a koponyával és az ebbe ágyazódott belső fül hallókőveivel, hanem a rezgések a nyakcsiglyák két oldalán elhelyezkedő három páros csontképlet (Weber félé csontocskák, Weber szerv) közvetítésével, rezgéseivel jutnak el a belső fülhöz. Az ilyen szervvel

4. a szivárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*) oldalvonalát (Fotó: Poór Ádám)

rős ívjáratok belsejét is folyadék tölti ki. A hal fejének mozdulásakor ez a folyadék hozza mozgásba az érzőszőröcskéket, amelyek ezt az ingert ingerületként továbbítják az agynak arra a részére, amely ennek az ingernek a felvételéért felelős. A hal így főleg a fejének elmozdulási irányát és sebességét képes érzékelni.

A zsákocská és a tömlőcské falán szintén érzőszőrökkel ellátott

nem rendelkező halaknál az úszóhólyag előrenyúlik egészen a koponyáig, és itt kerül kapcsolatba a belső füllel. Az angolnál (*Anguilla anguilla*) még ez a kapcsolat is hiányzik.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Botta I. (1985):** 88 színes oldal a hazai halakról. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Fritz T. (1997):** Édesvízi halak. Magyar Könyvklub, Budapest, 2006.
- Harka Á., Sallai Z. (2004):** Magyarország halfaunája. Nimfea kiadó, Szarvas.
- Pintér K. (2002):** Magyarország halai. Akadémia kiadó, Budapest.
- Tölg I., Tasnádi R. (1996):** Halgazdálkodás I. Elméleti alapok. MOHOSZ Budapest, 1996.

Poór Ádám III. évfolyamos Természettudományi mérnök szakos hallgató

TIPPEK – A feltolós úszó – TIPPEK

A kérdés költőinek tűnhet, hiszen erre az eszközre is igaz, hogy már nevével utal működési elvére. Ezzel az elvvel azonban célszerű részletekbe menően is megismerni, hiszen ez eredményességünket növelheti. A víz alá rendszerint nem látunk, de az úszó jelzéseit okozó valós történések azonosíthatók; ezek felismerését meg lehet tanulni.

Sokan sikerrel használnak feltolós úszókat, illetve olyanokat, amelyek feltolós kapások jó észlelését is lehetővé teszik. Számukra itt valószínűleg sok minden ismerős lesz, de talán ők is találnak újtonságot.

A klasszikus értelemben vett feltolós úszó nem finomszerelék technika – sokkal inkább a pontozás és dévézés mélyebb és nem áramló vizeken használatos „célszerszáma” –, magát az elvet mégis sok ilyen helyzetben is kihasználjuk, pl. a wagglerúszós, rakós- vagy spiccbotos horgászokban. Ezért most kifejezetten az utóbbiakhoz kötődő finomszerelék szemlélet szerint, az ezzel járó maximális érzékenységre jelző igénye felől közelítem meg a témát. Természetesen klasszikus feltolós úszózásnál az érzékenység határáig növelni lehet (és néha kell is!) az úszó robusztusságát, az itt taglalt elvek és gyakorlati tapasztalatok azonban ott is igazak maradnak.

A feltolós úszó működési elve könnyen megérthető

Az elv maga szinte evidens: a zsinórra kerülő súly egy részét (a felcsalizott horoggal együtt) megemeli hal, ennek következtében az úszóra ható súlyerő csökken, felhajtóereje pedig kiemeli a vízből az úszó felső részét.

Eddig valóban egyszerű a dolog. Itt jönnek azonban a kérdések:

- Meddig emelkedhet ki egy adott úszó?
- Mitől függ, hogy ez a rész mekkora?
- Hogyan lehet az optimális antennahossz mérítéséhez szükséges súlyt minimalizálni?
- Mi a feltétele, hogy kapáskor ez a rész teljesen kiemelkedjen?
- A halak minden esetben csak emelik a feltolós úszót?
- Van ideális emelhető hossz, ill. van túl rövid vagy túl hosszú tolható antenna?
- Összességében milyen az ideális, finomszerelék igényeket kielégítő feltolós úszó?

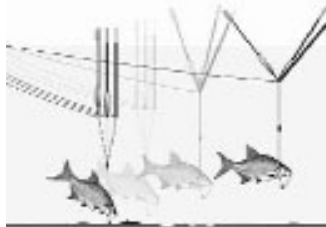
Az alábbiakban ezekre próbálok – bárakra is támaszkodva – választ adni.

Meddig emelkedhet ki egy adott úszó?

Első és legfontosabb feltétel, hogy csak addig tolódhat fel egy úszó, ameddig el nem éri azt a helyzetet, ami rá az emelendőnek beállított (rendszerint ez

csak a jelző-) ólom, valamint a horogcsali együttes terhelése nélkül jellemző. Tehát maximum addig a szintig tolódhat(na) fel, amit a főólmozás vagy ennek híján, pl. egy wagglernél az önsúly megened. Ez a tény a látványosabb jelzés (= jelentős emelkedés) érdekében a jelzőólm tömegének növelésére biztatna, csakahogy az sokszor a (megfogható) kapások számának csökkenéséhez vezet.

Ráadásul ez csak egy feltétel, és nem csak ez számít... egy adott úszó ugyanis csak addig emelkedhet, amíg el nem éri a borulás előtti egyensúlyi helyzetet. Utána dőlni kezd. Ennek folyamán ugyan tovább „emelkedik”, ebből azonban nem sokat látunk, mert ezzel az úszó csak a dőléssel meghatározott irányba csúszik ki a felszínre. A jelenség távolabbi és/vagy fodrozódó vízfelszín esetén nem kedvez az észlelésnek, de a gyors kapások idején sem előnyös, hiszen a már víz alatt dőlni kezdő úszó lassabban mozog, ezért késve jelez.

A vastag antennás vagy nagy bóbitát hordozó úszók sokszor korábban dőlnek, mint kéne. Ezeknél a jelzőólmossal leterhelt antennahossz jelentős része nem feltolható, tehát nem is jelez

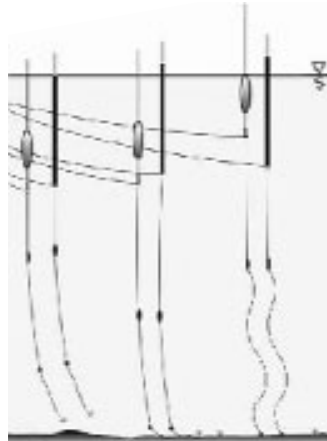
Fenekre tett végszerelék esetén – különösen egyenetlen medernél – további gond, hogy igen kicsi az ilyen úszó „tűrőse”: a vízközi, lebegtetett és a letalpalt, de már dülöngelő helyzet eresztékben mérve túl közel esik egymáshoz, ezért nehéz a meghorgászandó hely környékén is jól beállítani. Mindezek miatt az ideális feltolós úszónak könnyű, tehát (ha van, akkor a bóbitával együtt is) kis forgatónyomatékú antennával kell rendelkeznie.

Mitől függ, hogy ez a rész mekkora?

Adott súlyú jelzőólm esetén a feltolható antennahossz (az úszó dőlési tulajdonságaitól most eltekintve és egy konkrét vízen) kizárólag a kérdéses szakasz térfogatával függ össze. A jelzőólm súlyának az általa víz alá merített úszórész felhajtóerejét kell kompenzálnia. E felhajtóerő mértéke pedig az emelendő úszórész (= itt: antenna) térfogatával kiszorított víz súlyával egyezik meg. Mindebből könnyen belátható, hogy egy adott (minimalizált) jelzőólm egy konkrét úszóantenna-térfogathoz tartozik, az antenna alakja viszont a jelzőólm súlya szempontjából indifferens. Nekünk viszont ez a fontos!

A vastag antennás úszók dőlése azzal is kiküszöbölhető, hogy kisebb jelzőólmot használunk, ezzel az úszó az emelés maximumát még a dőlés megkezdődéséhez köthető helyzet előtt eléri. Csakahogy ezzel jelentősen csökken az úszó feltolós jelzőkészsége, egyszerűen azért, mert az ily, kis ólmmal leterhelt szakasz túl rövid. A kis jelzőólm miatt dőlésre nem

hajlamos, de ennek emelésével csak rövid úszórész kitoló modelleknél (pl. egy test nélküli wagglernél) gondot okozhat, hogy nehezen érzékelhető a csak érintőre és a már teljesen fenékre tett végszerelék közötti különbség. Erről pedig jó tudni, mert utóbbinál a főólm (vagy önsúlyos úszó)-jelzőólm közötti laza zsinórszakasz miatt az úszó emelkedéssel már egyáltalán nem is jelezhet. A jól látható jelzés érdekében tehát a hosszú antenna az előnyösebb.

Az érintőre tett szerelék és a két végét: vízközi lebegő horog, és a fenékre már laza zsinórral letett jelzőólm. Karcú antennával könnyen megkülönböztethetők – vastag antennánál az érintőre és a fenékre teljesen letett szerelék esetén az úszón látható különbség végszívesen kicsi

Hogyan lehet az optimális antennahossz mérítéséhez szükséges súlyt minimalizálni?

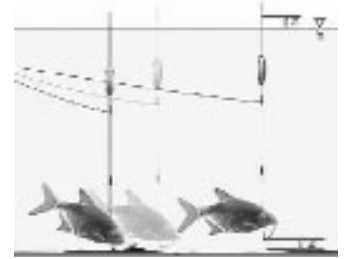
A fentiek szerint egy adott jelzőólm használata mellett az antenna vékonyításával ennek hosszát növelhetjük (miközben a térfogata nem változik). Ez egyben azt is jelenti, hogy azonos antennahossz esetén a karcúbb mérítéséhez kevesebb ólm kell! Mivel magát a feltolható szárat nem kell látnunk a kapás nyomon követéséhez – ehhez elég az antennavég színes (vagy éjjel: világító) jelzőrésze és ennek tükröképe a vízen – az antenna vékonyítását a végletekig fokozhatjuk. Illetve addig, amíg a használt anyag függvényében még elegendő a tartása és a tartóssága. Több szempontot összegezve, véleményem szerint a ma elérhető legjobb anyag ehhez a karbonszál.

Mindezek miatt csak hosszú és karcú antennával képzelhető el az ideális finomszerelék feltolós úszó. Mellesleg az egyértelműen gyengébb érzékenység mellett a vastag antenna és/vagy nagy bóbita az úszó szélállóságát is negatívan befolyásolja – sok horgász helyen ez is fontos szempont lehet.

Mi a feltétele, hogy kapáskor ez a rész teljesen kiemelkedjen?

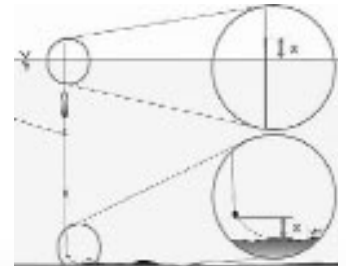
Ha az úszónk a fentiek szerint ideális (megfelelő méretű jelzőólm a teljes antennát és csak azt terhel); az úszó nem dől a teljes felalásig), akkor sem biztos, hogy szép, „tővig” kinyomott úszót fo-

gunk látni, mikor a várva-várt kapás megérkezik. A fentiek ugyanis mind csak szükséges, de nem elégséges feltételek voltak: azok mellett az úszó teljes feltolásához még a hal aktív közreműködése is szükséges! Ugyanis előre semmi nem garantálja, hogy a hal valóban antennahossznyit emel a csali felhőrpölés utáni visszabilenése során.

Hiába teszi lehetővé az úszó-jelzőólm rendszer a látványosabb kitolást, ha a hal nem emel eleget

Ez – noha valójában könnyen belátható – sok horgász számára mégsem tűnik elsőre magától értetődőnek. Ha az úszó és az ólmok közötti zsinór feszes, akkor az úszó csak pontosan annyit emelkedhet, amennyit a jelzőólm felfelé elmozdul. A zsinór ugyanis ennyit nem nyúlik, és az úszó sem. Ez az alapelv nem csak a kapásra, hanem a szerelék beállítására is igaz. Az, hogy a jelzőólm súlyának mekkora részét hordozza az úszó, és mennyi súlyerőt tart meg az aljazat, független az úszóantenna helyzetétől. Ez utóbbi változása az általános felfogás szerint csak az ereszték (úszó-jelzőólm távolság) aktuális hosszán múlik. Ez nagyjából igaz is, de csak nagyobb jelzőólmok esetén. Az igen érzékeny feltolós úszók századgrammos jelzőólmáinál már máshogy kezd viselkedni a végszerelék, ott már az ólm helyzetének változása is szerephez jut, hiszen az úszó már akkor fenéket mutat, mikor a jelzőólm nem is érinti az aljazatot.

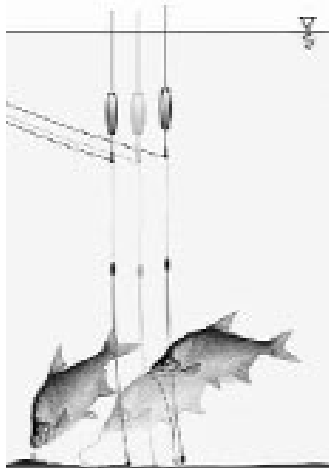
A hosszú antenna lehetővé teszi, hogy a jelzőólm aljazatra érintése nélkül is jól érzékeljük a végszerelék fenékhöz rögzített helyzetét

Mivel a zsinóroknak (még az igen vékonyaknak is!) rövid szakaszon jelentős a merevségük, a jelzőólm gyakran nem is ér le az aljazatra, hanem azt csak az előkezsinór egy rövidke része támasztja alá. Az ideális jelzés szempontjából lényeges az is, mekkora horog-jelzőólm távolság. A hal ugyanis visszabilenésekor hiába emelkedik sokat, az úszó teljes kitolásához nem a horog, hanem a jelzőólm megfelelő mértékű elmozdulása szükséges.

Ez a horog-jelzőólm távolság csökkentését teheti kívánatosá. Ezt a távot természetesen csak addig szabad kurtítani, amíg a kapások száma nem csökken.

TIPPEK – A feltolós úszó – TIPPEK

Vízközi horgászatnál általában nem működik a rövid előke, akkor azonban, mikor a csalit kizárólag a fenéken kínáljuk fel, a gyors és egyértelmű kapásjelzés miatt gyakran indokoltá válik.

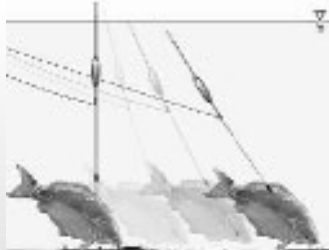
A hosszú előke (nagy horog-jelzőólmó távolság) miatt a maximális feltolós jelzésnek sokszor csak a töredékét észlelhetjük

A halak minden esetben csak emelik a feltolós úszót?

Nem. Aki már horgászott fenékre le-tett csalival és feltolást is jelző úszóval, tudja, hogy gyakoriak a merítős kapások is. De mi ennek az oka? Milyen trükkkel élnek a halak, hogy látszólag a mederfelszín alá húzzák a végszerelékét?

A jelenség oka az, hogy rövid előkén a jelzőólmó első elmozdítása a tehetetlenség miatt először mindenképpen az úszó rövidke süllyedésében nyilvánul meg. Hogy azután mi következik, az a hal viselkedésétől függ – ha a leendő zsákmányunk visszabillen, akkor a rövid, pár mm-es süllyedés után az antenna szépen, méltóságteljesen emelkedni kezd.

De nem minden hal teszi ezt. Vannak halak (rendszerint a nagytestűek: pontyok, nagyobb keszegek), amelyek előrebillent helyzetben manőverezve több táplálékemecset is felszednek, mielőtt visszabillennének. Ilyen esetben – ha nem a mi csalink volt az utolsó falat a sorban – az úszónk lassan, néha láthatóan kissé oldalazva merül el.

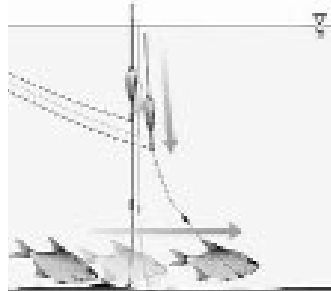

Az egy előrebillenésével több táplálékot felvévő halak könnyen produkálnak merítős kapást feltolós úszón is

Vannak azonban igen gyors merítések is. Azok a halak, amik ilyenkor (talán a többiek között beosonva...) a felvett csalival hirtelen megindulnak a fenék felett, elhúzzák az úszót. A főólmó tehetetlensége miatt az úszóig eljutó húzás inkább le-

felé, semmint oldalra mozdítja az úszót, ezért tűnik úgy, mintha a fenékre tett csalit még mélyebbre vinné a hal.

Ezeket a kapásokat vehemenciájuk miatt gyakran nehéz megfogni, mert a hirtelen rántás miatt sokkal nagyobb az esély arra, hogy hal ellenállást érezve ott hagyja a csalit. Itt a jó szerelék (csúszó főólmó és a mindenhol hidrodinamikus úszóforma) sokat segíthet! Tapasztalataim szerint ilyen kapást legtöbbször a dévérek között megjelölő karikakeszegek produkálnak.

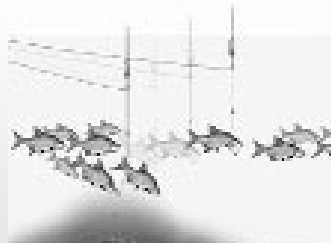

A csalival gyorsan megiramodó karikakeszegek gyakran merítik a feltolós úszót

Mindezek miatt az érzékeny feltolós úszó nem rendelkezhet merítést akadályozó, nehezítő bóbítával. A hidrodinamikus alak nem csak az úszótést, hanem a hosszú, tolható antenna jelzővége esetében is lényeges elvárás.

Az antennavég azonban célszerű, ha az antennaszárnál kissé vastagabb, vagy jó, ha tartalmaz egy kisebb kiszélesedő részt, ami fölfelé szokványos színes műanyag antennában folytatódhat. Ez a kiszélesedő rész (nagyobb térfogat = plusz felhajtóerő!) a pontos kisültyözésben ad segítséget, feltéve, hogy nem akarjuk túlsúlyozni az úszót.

De ez utóbbit olyankor nem is tehetjük meg, mikor feltolással horgászunk vízközt. Több vizen is – és nem is ritkán – fordul elő az, hogy az etetésünkkel felkeltjük ugyan a keszegek figyelmét, azok mégsem hajlandóak a fenékre leülepedett etetőanyagot és az oda juttatott csalit felvenni, hanem makacsul ragaszkodnak a csapat által közlekedésre használt vízmélységhez. Itt viszont rendszerint nem táplálkoznak, maximum innen hajlandók előrebillenve felcsipni egy-egy lebegő szemcset.

A vízközt, de alsóbb vízrétegből táplálkozó halak horgászatához is jól jön a feltolós úszó

Ilyen helyzetben mindenképpen a halak alá kell horgászni, és a kapások zöme feltolós lesz – indokolt tehát a feltolós elven működő és ezt a kapást jól jelző úszó használata. Ezért jó, ha a feltolósunkat vízközi horgászatra is alkalmas módon ki lehet súlyozni.

Van ideális emelhető hossz, ill. van túl rövid vagy túl hosszú tolható antenna?

A túl rövid antenna beállításával kapcsolatos problémái már korábban szerepeltek. A rövid antenna másik hibája a gyakran korai kapásjelzés. Ennek oka abban a tényben keresendő, hogy a fenékről táplálkozó halak többsége a kapás kezdetekor nem veszi közvetlenül szájába a csalit, hanem messzebből, a vákuumhatást kihasználva szippantja fel.

Ilyen esetben a vékonyantennás, tehát kicsi jelzőólmós és rövid előkés feltolós rendszerünk végszerelése érdekesen viselkedik: a „rászippantás” hatására a jelzőólmó először csak a fenékkal párhuzamosan, a hal felé mozdul (az úszó ekkor süllyed pár millimétert), majd mivel a hal magasabban van, a jelző felfelé libben. Ekkor igen érzékeny úszónk már komótos emelkedéssel jelzi a lenti akciót. Csakhogy a horog ilyenkor még nincs is a hal szájában! Valahol félúton lehet... ezért hagyni kell, hogy kellően „kifejlődjön” a kapás: a hal vagy tövig kinyomja az úszót, vagy az antenna félúton megáll, de a halunk megtartja (hosszú az előke és/vagy nem emelt a visszabillenéssel eleget) – csak ilyenkor érdemes bevágni. Ha a mozgó úszót látva ütünk oda, gyakran üresen suhan a bot.

Az elmozduló jelzőólmó és az emiatt emelkedő úszó még nem jelenti, hogy a csali és a horog már bizonyosan a hal szájában van!

Ez főleg nagyobb csaliknál, pl. giliszta-csokornál, kenyérrózsánál fordul elő. Ilyen kapásoknál a vékony, de túl rövid antenna kifejezetten hátrányos.

A túl hosszú antenna azzal okozhat gondot, hogy a horgász mindenáron azt várja, teljesen tolja ki a hal... holott – mint láthattuk – az úszó annál többet soha nem emelkedhet, mint amennyit a hal emel a jelzőólmón. Az az antennarész viszont, amit a hal átlagos kapással soha nem emel ki, felesleges. Csak plusz tömeget és (nagyobb!) jelzőólmóval leküzdendő felhajtóerőt jelent, és ezzel el is jutottunk oda, hogy itt és most a finomszerelék szempontra az uralkodó, és a szerint mindig a lehető legkisebb a legjobb. A túl hosszú antenna indokolatlan, otrombává teszi az úszót.

Általános tapasztalat, hogy dévérhorgászatra a 12–15 cm-es tolható antenna ideális. Ezt magam is megerősítem, azzal a kiegészítéssel, hogy éjszakai horgászat során a megadott érték felső határához közel, azaz a hosszabb antennával rendelkező úszókra használom, mert éjjel jobb a fenékre tett csalit egyértelműen jelző úszó. Ilyenkor az antenna nagyobb része van a vízfelszín fölött, mint nappali horgászat esetén, ezért megnyugtató,

hogy ezzel együtt is maradt elég tolható hossz a dévéreknek is.

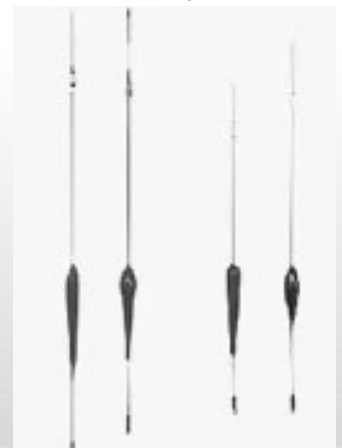
Összességében milyen az ideális, finomszerelékű igényeket kielégítő feltolós úszó?

- hosszú (12–15 cm) antennájú, ami a lehető legkarcsúbb
- jelzőrésze könnyű és a lehető legkisebb, amit a tervezett távolságból még jól látunk
- jelzőrésze révén könnyen kisültyözhető vízközi horgászatra is
- az úszótést és az antennavég jelzőrésze is hidrodinamikus forma
- dőlésmentes, stabil (= kellő hosszúságú szára van)
- éjszakai horgászatra, változó fényviszonyokhoz cserélhető jelzőrészt

Mindez persze – mint azt korábban lelejttem is – a végtelékig finomított, lehető legérzékenyebben jelző feltolós úszó megtalálása szempontjából fontos. Vannak olyan helyzetek, ahol a feltolós módszerrel maradványként keletkező csalit valamilyen „durvítáni”: áramló vízben nagyobb ólmó kellhet a csali aljzaton tartásához, és esetleg nagyobb jelzőrész (bóbita), hogy az úszóvéget ne nyomja a felszín alá a víz. Vízközi horgászat esetén, ha nagyobb (nehezebb) csalit kínálunk fel, szintén a nagyobb jelzőrész (bóbitával) rendelkezni változatok válhatnak szükségessé. Az antenna vékonyságával, hosszával, a bóbita hidrodinamikus alakjával, az úszó dőlési tulajdonságaival és viselkedésével kapcsolatos elemek azonban ott is érvényesek lesznek.

Az igazán érzékeny feltolós úszó a legkisebb, pár grammos halak megfogására is alkalmas. Jól működik akár egyetlen szűnyoggal csalizott apró horoggal is, és a feltolós kapásokon kívül a gyors merítések esetén is eredményesen használható, jelzőkészége nem rosszabb egy hasonló terhelhetőségű, minőségi kétpontos úszóénál.

A kereskedelemben több olyan modell kapható, amely kielégíti a fenti kritériumokat, igaz, ezek túlnyomó többsége (fix vagy változtatható) önsúlyos waggler-úszó, és nem mindig előny az önsúly... ezért érdemes a barkácsolásban is gondolkodni, ha előre láthatóan ilyen feltolós úszóra is szükségünk lehet.

Néhány háziilag készített érzékeny feltolós úszó; a bal oldali kettőt főleg éjjel használom, ezek antennavégében cserélhető a jelző

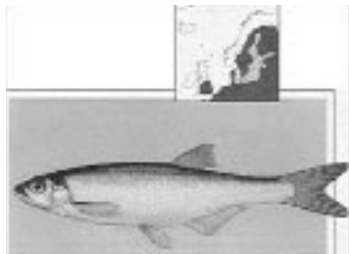
A küsz

A küszt – vagy ahogy mi, horgászok szólítjuk: a snecit – mindenki ismeri. Legtöbbünknek első horgászélménye is vele kapcsolatos, hiszen kevesen vannak, kiknek nem ő akadt volna elsőként a horgára. Ha valaki gyerekfejjel kezdett horgászni, a fickándozó kis ezüstös valami egy életre szóló „fertőzést” okozhatott. Bevallom, én mind a mai napig a snecizést tartom a horgászat iskolájában az első osztálynak. Innen kiindulva lenne érdemes eljutni a felsőbb osztályokba.

Küsz (*Alburnus alburnus L.*)

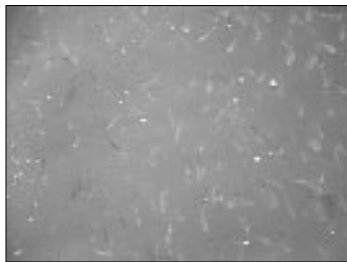
A nép nyelvén: böke, bökle, dobóka, kisz, kis szélhal, pehelyhal, szélhajtó küsz, peszmetke hal, szelőkészeg, snöci, snájder, ruszli, ribahal, rütyöke, tejhal, ünhal.

A küsz szinte egész Európát elfoglalta, a Pireneusoktól egészen az Urálig. Az északi területeket valamilyen nem kedveli, így Skócia, Írország és Skandinávia északi részén nem találkozhatunk vele. Hazánkban a gyors folyású patakok kivételével mindenütt fellelhető, ahol életre alkalmas a víz minősége, még a felsős vízi folyótorkolatokban is megtalálhatjuk.

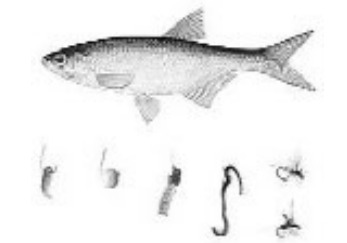
Sneci birodalom

Különösen kedveli a mesterséges víztározókat, ahol az állandóan cserélődő víznek köszönhetően bőséges táplálékot talál. Elsősorban nyílt vízi, kisebb-nagyobb csapokban járó, úgynevezett raj hal, bár a leggyakrabban a parthoz közel találkozunk vele. A vízi növényzettel sűrűn benőtt területeket elkerüli, ide még menekülés esetén sem vetődik. Az ivási ideje erősen függ az időjárástól. Az ivarérettséget 2 éves korában elérő kűszök akkor kezdenek a nászhoz, mikor a víz hőmérséklete eléri a 15 Celsius fokot. A változékony időjárásnak köszönhetően az ivás eltarthat egészen a nyár közepéig is. A kűszök ikráikat a homokos-kavicsos aljzatra rakják, ekor szinte pezseg a víz. Az ikrák kikelésének ideje 3–4 nap, amennyiben a 20 Celsius fokos vízhőmérséklet garantált. A kikelő ivadékok csapatokba verődve keresik táplálékukat.

Hatalmas csoportokba verődve keresi táplálékát

Jellemzően ekkor az azonos időben kikeltek verődnek egy csapatba. Táplálékuk elsősorban zooplankton, kisebb részben lebegő algák. A nagyobb egyedek már előszeretettel zsákmányolják a vízre hulló rovarokat, lárvákat. Ez utóbbiak csak akkor esnek áldozatul, ha a medertől felemelkedve a víz felsőbb régiójába kerülnek. A küsz az aljzatról nem vesz fel táplálékot.

Kűsz menü – csaliként is ez válik be

A küsz, nem egy Góliát a halak között. A kifejlett példányok általában 15–20 centisre növekednek, a legnagyobb testhosszt 25 centire taksálja a tudomány.

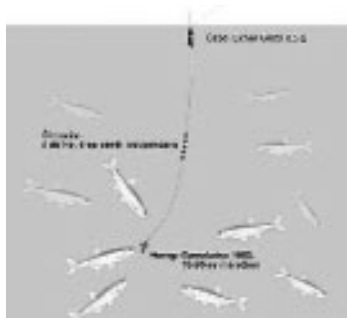
Egy átlagos példány

Leírása, ismertetőjegyei

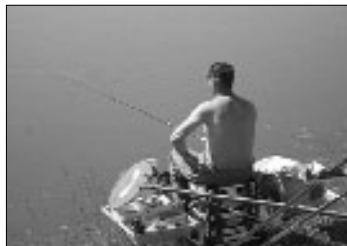
Megnyúlt, oldalról erősen lapított testű hal. Hátvonala kevésbé, hasvonala kissé jobban ívelt. Orra hegyesedő, szeme nagy. Szája felső állású, a hasitéka ferdén fölfelé irányul. Hátúszójában 8 osztott sugár található, és a hasúszók tövénél jóval hátrébb, a test félhosszán túl kezdődik. Farkalatti úszója hosszú, szegélye enyhén homorú, kezdete a hátúszó alapjának végével esik egy vonalba. Pikkelyei közepes nagyságúak, ezüstös színűek.

Horgászata:

A snecizés egy fokon szórakozás, magasabb szinten művészet. A versenyhorgászat hőskorában olyan tökélyre fejlesztették egyes versenyzők, hogy más halra szinte nem is horgásztak. Ha kellő tömegben élt a vízben, komoly versenyeket lehetett vele nyerni. A jobb versenyzők

1000 darabos fogása nem számított ritkának, ami ha súlyra mérjük, bizony 14–15 kiló is lehetett. 1976-ban, hogy a versenyzőket rászorítsák a keszegek horgászatára, a snecit száműzték a versenyekről, azaz nem számított az értékelhető halak közé. Mára már normalizálódott a helyzet, és egy magyar bajnoki cím is köszönhető volt neki. (íj. Gyulai Ferenc köszönheti neki és remek helyzetfelismerésének első magyar bajnoki címét.) Horgászversenyeken mindig kézközben vannak a sneciző pálcák, hiszen sokszor menekülő útvonalnak is tekintik horgászatukat. (Sohasem fogom elfelejteni azt a luxemburgi versenyzőt, aki a Madunicei EB-n a lába előtt vadászott az aprócska kűszivadékokra.)

A versenyhorgászok magas színvonalon űzik a snecizést

Akik nem versenyszerűen űzik a horgászatot, szintén szerethetnek snecizni. A rablóhalas horgászok kedvenc csalihalának számít, annak ellenére is, hogy nehezen lehet életben tartani. Könnyen sérül, a fogásában hamar elpusztul. A süllőnek ellenben egyik legkedveltebb csemegéje. Éppen ezért nem árt, ha könnyen, gyorsan beszerezhető a szükséges mennyiség. Ennek egyik módja a csalihalfogó hálójával történő vízszűrés. Ha sok van belőlük, és a víz sem túl tiszta, eredményes lehet, bár sokszor kellett édesapámat horoggal fogott snegóval kiegészítenem.

A snecizéshez kevés dologra lesz szükségünk. (Most nem a versenyzők szemével mérjük a snecizést!) Egy 3–4 méteres spiccbot, 10–12-es damil, aprócska úszó, néhány sörét és egy 18–20-as méretű horog. Ha látjuk a szélvízben a gyűrűzésüket, akkor etetés nélkül is hamar megszedhetjük a napi süllőzéshez szükséges mennyiséget, ellenkező esetben magunk elé kell csalnunk

őket. A legegyszerűbb sneciző kaja, ha egy kevéske kukoricalisztet, zsemlemorzsát összekeverünk, és csak annyira nedvesítjük meg, hogy még éppen eldobható legyen. (Egy kis tejjel felturbóztatva már olyan felhőt képez, hogy eltéved benne a sneci, de kaphatóak speciálisan nekik kevert gyári mixek is.)

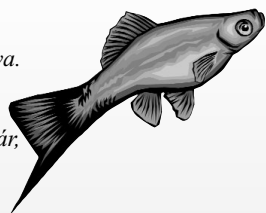
Egy ismert snecis keverék

Az apró, csipetnyi kaját folyamatosan szórva hamarosan megjelennek. A horogra a sneci méretének megfelelő csalit tűzzünk. A csontik apraja, a pinki mind nyerő lehet. A horgászat technikájánál a sneci táplálékszerzésénél olvasottakból indulunk ki. Mivel kedveli a vízre hulló rovarokat, nekünk is ezt kell imitálnunk. Az ólmokat egy láncba összehúzáva kell bedobni a szerelék. A vízbe csapódó kis ólomfűzér hangja a snecit egy vízre hullott rovarra emlékezteti, így rögvést a zaj irányába indul. Ha nincs hamarosan kapásunk, érdemes újra dobni, vagy a csalit a vízben egy oldalra irányuló húzással meglibbenteni. A sneci sokkal jobban szeret a mozgó csalira rástartolni, mint a mozdulatlanul lebegőre. Kapása heves, a csali sokszor emiatt felcsúszik a damilon. (Egy kis műanyag csövecskét érdemes ennek megakadályozására a horog szájára felhúzni.) A kifogott példányokkal óvatosan bánjunk, ne szorítsuk meg túlságosan ökelmét, mert ezt rosszul viseli. Ha szeretnénk „viszonylag” sokáig életben tartani, cseréljük minél gyakrabban a csalihalás vödrünkben a vizet. A kellő mennyiségű oldott oxigén hiánya gyors pusztulását okozhatja.

Nőtípusok horgászszemmel

*Egy fiatal, bájos, érintetlen lányka
Olyan, mint a pisztráng pléhdobozba zárva.
Sokan vágyakozva tekintenek rája
Főleg akkor, ha szép a vignettája.
De – aki nyitogatja – arra nagy feladat vár;
Mert a nyitása sokszor nagy gonddal jár.*

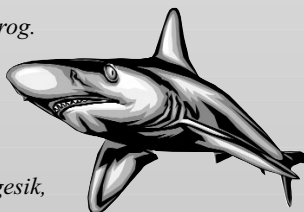
*A serdülőlányka? Kis aranyhalacska.
Tanyája sekély víz, kicsinyke tavacska.
Hogyha süt a nap, oldalára fordul,
A sok éhes horgásznak taknya, nyála csordul.
Tudja ezt a kis hal, ezért kacérkodik,
De a csalétektől – most – még óvakodik.
Egyszer aztán eljön annak is a napja,
Hogyha nem nagy a horog, – indiszkrét – bekapja.*

*A tüzes menyecske? Olyan, mint a Harcsa.
Állóvízben lakni – szerencsének tartja.
Nyáron sokan vannak a Balatonban,
Sok rosszat művelnek, de csak alattomban.
Ő már tapasztaltabb, sok helyen megfordult,
Megismeri ő már messziről a horgot.
Elővigyázatos, nem kap ő már bele,
Előbb húzogatja, játszadozik vele.
De ha türelmes a horgász, munkája sikerül,
Mert – előbb-utóbb – a harcsa is horogra kerül.*

*A félvilági nő? Olyan, mint a Cápa.
Ravasz, kiszámított minden pillantása.
Kizárólag tintás vizeken tanyázik,
Ahol éjjel-nappal zsákmányra vadászik.
Nem árt neki eső, nem árt neki orkán,
Már rengeteg horog lecsúszott a torkán.
Horgászása mindig leckázatos dolog,
Mert óvatosság híján tönkremegy a horog.*

*A vén spiné? Olyan, mint a cethal.
Ő már nem válogat, mindenfélét felfal.
Amikor elátja rettenetes száját,
Menekül a horgász, menti az ír háját.
Félve is horgásszák, mert gyakran megesik,
Hogy a horgász fejével beleesik!*

Rácpony

Hozzávalók: 1 kg ponty, 2 kanál zsír, 10 dkg füstölt szalonna, 1 kg burgonya, 1 fej hagyma, pár kanál lecsó (vagy 1 zöldpaprika, 1 paradicsom), 1 pohár tejföl, 1 kanál liszt, paprika, só.

Elkészítése: A kizsirozott tepsibe beleteritem a karikára vágott főtt burgonyát. A pontyszeleteket bevagdalom és a résekbe szalonnacsíkokat teszlek. A tepsiben a krumplira rétegelem a halszeleteket. Meghintem vékonyra vágott hagymakarikákkal, meglocsolom olvasztott zsírral. A lisztet elhabarom a tejföllel és ráöntöm a tepsire, majd összerázom. Karikára vágott zöldpaprikát, paradicsomot (télén lecsót) teszlek a tetejére és nem túl forró sütőben szép pirosra sütöm. Tálaláskor a tetejét díszítem tejföllel és paprikaszínnel. Nagyon finom, jó étvágyat!

Zombori ráchal

Hozzávalók: 1 kg ponty, 10 dkg lecsó, 8 dkg rizs, 1 tojás, 5 dkg zsír, 1 fej vöröshagyma, 0,5 kg burgonya, só, 10 dkg füstölt szalonna, paprika, 1 pohár tejföl.

Elkészítése: A megtisztított halat kibelezzük, belülről besózzuk, kívülről bevagdossuk és a résekbe szalonnacsíkokat teszünk. Kevés zsírral finomra vágott hagymát pirítunk, paprikát oldunk benne és hozzáadjuk a lecsót. Az így kapott pörköltében puhára pároljuk a rizst, amelyhez hozzákeverjük a tojást és betöltjük a ponty hasüregébe, majd hústüvel összefogjuk. Kivajazott tepsibe szeletelt főtt burgonyát teszünk, erre helyezük a töltött pontyot. Pirospaprikával meghintjük, sózzuk, tejföllel megöntözve készre pároljuk, illetve sütjük.

**4400 Nyíregyháza,
Debreceni út 195.**
Tel.: 42/490-441,
42/490-442
Fax: 42/490-108
**Debrecen,
Nyugati út 5-7.**
Tel.: 52/340-836

Honlap: www.horgaszaruhaz.hu E-mail: laguna-2d-kft@t-online.hu

Szolgáltatásaink:

Lakosságnak, vállalkozóknak, önkormányzatoknak, egyesületeknek:

- bankszámlavezetés,
- E-BANKING szolgáltatás,
- lakossági folyószámla vezetés,
- bankkártya,
- betét elhelyezési lehetőségek,
- hitelezés,
- egyéb pénzügyi szolgáltatások, gyors, rugalmas ügyintézés.

4320 Nagykálló, Zrinyi Miklós u. 22. Tel./fax: 42/563-053

4700 Mátészalka, Bajcsy-Zs. u. 30. Tel.: 44/500-278, fax: 44/500-279

4900 Fehérgyarmat, Kossuth tér 4. Tel.: 44/510-185, fax: 44/510-186

4300 Nyírbátor, Szabadság tér 10. Tel.: 42/510-365, fax: 42/510-366

SZABOLCS TAKARÉK Központ: 4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 4.
SZABOLCS TAKARÉKSZÖVETSÉG Tel: 42/597-540 Fax: 42/597-541, 597-560

Javul a magyar-román határfolyók vízminősége

Huszedik alkalommal ülésezett a Magyar-Román Vízügyi Bizottság.

A magyar-román határfolyók vízminősége javuló tendenciát mutat és döntően jó ökológiai állapotban vannak. Többek között ezt állapították meg a Magyar-Román Vízügyi Bizottság XX. ülésén, amelyet május 11. és 13. között tartottak Szegeden. A magyar delegációt Kóthay László, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium vízügyi szakállamtitkára vezette, a román küldöttség vezetője Dan Cărlan, a bukaresti Környezetvédelmi Minisztérium államtitkára volt.

A háromnapos tanácskozáson a felek megállapították, hogy az elmúlt évben nem történt határon áterjedő hatással járó rendkívüli szennyezés a határvizeken, illetve a határ által metszett folyókon. A résztvevők egyeztettek a vizek hullámterében ta-

pasztalt illegális hulladéklerakások megszüntetéséről, illetve a megelőzés lehetőségeiről, illetve ismertették az elmúlt időszakban megvalósult ezirányú akcióikat. A témában az idén márciusban négy ország – Magyarország, Ukrajna, Románia, Szlovákia – részvételével már tárgyaltak a témában.

A felek egyetértettek abban, hogy a határon átnyúló uniós források fontos finanszírozási forrásai lehetnek a közös vízgazdálkodásnak is.

Szó esett az európai uniós forrásokhoz kapcsolódó közös pályázati lehetőségekről, és a pénzek hatékony felhasználásának fontosságáról is.

Az árvízi és belvízi védekezés hatékonyságának javítása érdekében a két ország további tárgyalásokat folytat. Cél a védekezést érintő szabályzat harmonizálása, illetve az abban található értelmezések összehangolása.

Rekordfogások megyénkben

Születésnapi ajándék. A harcsát Fabu Ferenc (középen) fogta, aki a 29. születésnapját ünnepelte a Székely, Ózertanyai tavon pontyozással, de a ponty helyett egy 43 kg-os harcsa harapott rá a kukorica csalira

A húsvéti nagy fogás. Április 11-én 22.30-, a kisvárdai Nagy laponson fogta Barabás István (balra), segítője: Hosszu László ezt a 1 méter 40 cm-es, 28,96 kg-os harcsát

Kósa Ferenc amurja az olcsvai Horgásztóból

Viszsa a tóba. Sajben András nyíregyházi horgász az Orosi tavon fogta a napokban ezt a 13 kg-os folyami harcsát, ez az idei legnagyobb kifogott hal a tóban.

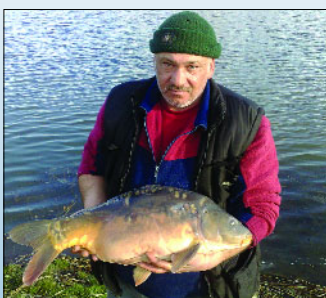

Ezt a 17 kg-os, 95 cm hosszú amurt Kiss Sándor balkányi horgász fogta Császárszálláson április 25-én, mézes kukoricával

A nyírtéti Oroszi László április 23-án a leveleki tóban fogta ezt a 17,80 kg-os tükörpontyot

Székelyi nagy halak

Ez a 8 kg-os ponty április 6-án került horogra

11 kg-os ponty Ruda József fogta 2009. április 5-én!

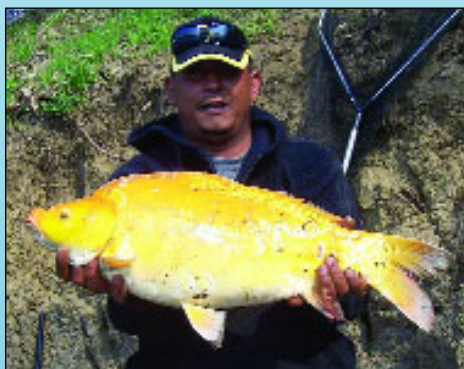
Keszegek a Tiszából

Kormány Zoltán és fia egy hétvégén 10 kg keszeget zsákmányoltak a Tiszán. A legrövidebb jász 50 cm-es és 2,2 kg-os volt. Képen a kislánya egy dévérrel

Bakos Zoltán kocscordi horgászunk fogta a 8,75 kg és 75 cm hosszú amurt, amely házi főzésű kukoricára kapott. Felszerelése 0,28 monofil zsinór, feltolós úszós készség volt

Koi ponty a Holt-Szamosból

Hosszu László fogta május 2-án ezt a 16,5 kg-os nyurga pontyot a kisvárdai DSHE tavából.